

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO KALBA JTGA: HIBRIDINĖS ATAKOS KELIA PAVOJŲ VISŲ ŠALIŲ SAUGUMUI

Niujorke prasidėjo Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos (JTGA) 76-oji sesija, į kurią susirinko lyderiai iš viso pasaulio.

Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalboje didžiausias dėmesys skirtas globaliems ir regioniniams iššūkiams: pandemijos suvaldymui, tarptautiniam ir regioniniam saugumui, klimato kaitai.

„Susitelkę turime spręsti globalias problemas ir drauge ieškoti sprendimų. Saugiai gyventi, deja, negalime ne tik dėl geopolitinių iššūkių, bet ir dėl globalios pandemijos grėsmės. Bet daug ką galime padaryti, kad būtų saugiau: dalintis vakcinomis, atremti dezinformaciją, saugoti vieni kitus“, – sakė šalies vadovas.

Savo kalboje pasaulio lyderiams Prezidentas siuntė ir aiškią žinią apie iššūkį, su kuriuo pastaruoju metu susiduria Lietuva – nelegalią migraciją. Kalbėdamas apie Baltarusijos valdžios organizuotą hibridinę ataką, Prezidentas pabrėžė, kad ji kelia grėsmę ne tik Lietuvos, bet ir tarptautiniam saugumui. Šalies vadovas akcentavo, jog turime sutarti ir padaryti viską, kad žmonės nebūtų naudojami kaip įrankiai hibridinėje atakoje, o branduolinė energetika nebūtų naudojama kaip įrankis kaimynams bauginti.

Prezidentas priminė tarp-

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda kalba Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje.

prezidentas.lt

tautinei bendruomenei ir Rytų partnerystės šalių saugumo iššūkius: tebesitęsiančią karinę agresiją Ukrainoje, neteisėtą Krymo okupaciją ir aneksiją, užšaldytą konfliktą Padniestrėje, borderizaciją Sakartvelo Abchazijos ir Pietų Osetijos regionuose.

„Autoritarinės šalys ir toliau telkia karinę jėgą ir sudidaroja su savo pilietinėmis

visuomenėmis, politine opozicija, laisva spauda. Mes atsisakome tai priimti kaip naują normą. Lietuva pasisako už pagarbą žmogaus teisėms visose pasaulio šalyse“, – sakė Lietuvos vadovas.

Kalbėdamas apie klimato kaitą, Prezidentas teigė, kad Lietuva visiškai palaiko JT Generalinio Sekretoriaus raginimą nedelsiant imtis veiksmų

kovoti su klimato kaita, dėl kurios suardomos ekosistemos, nelieta bioįvairovės ir teršiama planeta. Prezidento nuomone, atsakas į klimato kaitą neatsiejamas nuo žalios Lietuvos siekio ir gerovės valstybės kūrimo.

JTGA 76-oji sesija Lietuvai – ypatinga. Šiemet sukanka trisdešimt metų, kai 1991 m. Lietuva tapo Jungtinių Tautų

nare. Lietuva sugrįžo į tarptautinę bendriją ir pasaulio politinį žemėlapi. 1992 m. JTGA priėmė rezoliuciją, raginančią išvesti užsienio kariuomenę iš Baltijos šalių teritorijų. Ši tarptautinės bendruomenės parama buvo kritiškai svarbi derybose su Rusijos Federacija dėl kariuomenės išvedimo.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-09-21

LIETUVOS PREMJERĖ: JAV KARINIS BUVIMAS LIETUVOJE – VISO REGIONO SAUGUMO GARANTAS

Lietuvos Respublikos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė susitiko su JAV sausumos pajėgų vadavietės Europoje ir Afrikoje vadu generolu Christoferiu G. Cavoliu.

LRV

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė susitiko su JAV sausumos pajėgų vadavietės Europoje ir Afrikoje vadu generolu Christoferiu

G. Cavoliu. Susitikime aptarti regiono ir globalūs saugumo iššūkiai, Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas gynybos ir karinėje srityje, atgrasymo

priemonių įgyvendinimas. Lietuvos premjerė padėkojo už JAV karių buvimą Lietuvoje.

„JAV yra ir išliks svar-

biausia mūsų sąjungininkė. Visų pirma kaip NATO ir tas pačias vertybes ginanti sąjungininkė. Šiuolaikiniame iššūkių ir grėsmių pilname pasaulyje labai svarbus sąjungininkų bendradarbiavimas“, – sakė I. Šimonytė.

Lietuvos premjerė padėkojo už JAV karių nuolatinį rotacinį dislokavimą Lietuvoje.

„JAV karių buvimas Lietuvoje, treniravimasis su mūsų kariais ir su NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinės grupės kariais yra geriausia atgrasymo priemonė ir saugumo garantas visam regionui. Dėkoju už glaudų Lietuvos ir JAV karinių pajėgų bendradarbiavimą, kurį esame pasiryžę ir toliau plėtoti. Vyriausybė savo ruožtu padarys viską, kad sukurtų tinkamas sąlygas JAV kariams treniruotis ir gyventi Lietuvoje“, – sakė Ministrė Pirmininkė.

Premjerė pabrėžė JAV paramos svarbą ir naudą Lietuvos pajėgumų vystymui. Su JAV parama, kuri ateina ne tik per įvairius fondus, bet ir pratybų, karininkų mainų metu, gerinamas Lietuvos karių pasirengimas, sąveiką su JAV pajėgomis, stiprinamas regiono pajėgumas atgrasyti. Lietuvos Ministrė Pirmininkė pabrėžė, kad Lietuva tęs savo įsipareigojimus sąjungininkams ir įneš savo indėlį į transatlantinės bendruomenės saugumo užtikrinimą. Lietuva skiria 2 proc. BVP gynybos išlaidoms, o iki 2030 m. numatyta skirti 2,5 proc. Taip pat Lietuva daug investuoja į pajėgų modernizavimą.

Susitikime buvo aptartos ir pasibaigusios „Zapad“ pratybos, Rusijos ir Baltarusijos keliama saugumo iššūkiai bei globalūs iššūkiai, iškylantys NATO sąjungininkams.

LRV

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Vyriausybė, tęsdama paramą trečiosioms šalims kovoje su COVID-19 (koronaviruso) pandemija, nusprendė skirti humanitarinę pagalbą - 235 900 farmacijos kompanijos „AstraZeneca“ vakcinų „Vaxzevria“ dozių - Taiwanui.

Po rugsėjo 25 d., šeštadienio vakarą kilusios protesto akcijos migrantų stovykloje Rukloje, Jonavos rajone, pasigesta 21 užsieniečio, teigia Viešojo saugumo tarnybos (VST) vadas **Ričardas Pocius**. VST vadas svarstė, kad pati akcija galėjo būti surengta siekiant nukreipti apsaugos pareigūnų dėmesį. Pabėgėlių priėmimo centre buvo kilęs gyvenimo sąlygomis nepatenkintų migrantų protestas.

Centro-dešinės valdančioji dauguma ir Vyriausybė yra geriausia, kas galėjo nutikti su tiek skirtingų iššūkių pastaruoju metu susidūrusiai Lietuvai, sako Seimo pirmininkė Viktorija **Čmilytė-Nielsen**. Pasak parlamento vadovės, nepaisant labai sudėtingos situacijos, tvarkomasi gerai. Liberalų sąjūdžio pirmininkė priminė, kokios temos vyravo „valstiečių“ daugumai pradėjus darbus 2016 metais – vaikus aprengti tautiniais drabužiais, galbūt įvesti cukraus mokestį, perkelti ministerijas į kitus miestus ir pan. Dabar Lietuvai tenka spręsti koronaviruso pandemijos, neteisėtos migracijos, Kinijos, Baltarusijos spaudimo iššūkius.

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijos pirmininku patvirtintas **Gabrielius Landsbergis** ragina visuomenę įsiklausyti į tuos politikus, kurie ne gąsdina žmones, o siūlo problemų sprendimus. Jo įsitikinimu, politikai raginantys nesiskiepyti nuo koronaviruso, kalbantys apie grėsmes šeimai ar lietuvių kalbai, dažniausiai net nesugeba paaiškinti, kur slypi tas pavojus. Partijos pirmininko rinkimai šiemet neįvyko, kadanti visi kiti kandidatai atsiėmė savo kandidatūras G. Landsbergio naudai. Tad partijos suvažiavimas oficialiai patvirtino politiką partijos pirmininku.

Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas **Gintaras Linas Grušas** išrinktas **Europos vyskupų konferencijų tarybos pirmininku**. Jį išrinko Europos vyskupų konferencijų pirmininkai, susirinkę į plenarinę asamblėją Romoje, rugsėjo 26 d. informavo Lietuvos vyskupų konferencija. G. Grušas minėtose pareigose pakeitė italų kardinolą Angelo Bagnasco, vadovavusį šiai organizacijai nuo 2016 metų. Per plenarinę asamblėją Romoje išrinkti ir du nauji Europos vyskupų konferencijų tarybos vicepirmininkai: Liuksemburgo arkivyskupas Jean-Claude'as Hollerichas bei Tarptautinės šventųjų Kirilo ir Metodijaus vyskupų konferencijos Belgrade pirmininkas vyskupas Ladislavas Nemetas. Arkivyskupas G. Grušas – pirmasis Lietuvos vyskupas, vadovaujantis savo 50-metį šiemet švenčiančiai Europos vyskupų konferencijų tarybai.

Neparlamentinės Krikščionių sąjungos pirmininku rugsėjo 25 d. perrinktas **Rimantas Jonas Dagys**. Su juo varžėsis Romualdas Liutkus paskutinę minutę kandidatūrą atsiėmė. R. Dagys partijos pirmininku išrinktas ketveriems metams, informavo partijos vicepirmininkas Remigijus Jucevičius. Krikščionių sąjunga įkurta 2020 metų kovą. Šiuo metu partijai priklauso per 2,5 tūkst. narių. Per parlamento rinkimus Krikščionių sąjunga nesurinko 1 proc. dalyvavusių rinkėjų balsų.

Įtarimų dėl riaušių prie Seimo sulaukė dar 12 asmenų, bendras jų skaičius išaugo iki 62, pranešė prokuratūra. Jos teigimu, įtariamieji buvo sulaikyti Vilniaus, Kauno, Vilkaviškio rajonuose, Klaipėdoje ir kituose miestuose, jų gyvenamosiose vietose atliktos kratos. Įtariamiesiems skirtos kardomosios priemonės – rašytiniai pasižadėjimai neišvykti. Šiame tyrime nukentėjusiais šiuo metu pripažinti 26 asmenys, du iš jų – Seimo nariai. Riaušės prie parlamento rūmų Vilniuje kilo rugpjūčio 10-osios vakarą.

Šilutės ligoninės vyriausiasis gydytojas **Viktoras Šileikis** buvo pateikęs netikrą diplomą, nusprendė Tauragės apylinkės teismas. Kaip pranešė prokuratūra, medikas savo kaltę pripažino, nuoširdžiai gailėjosi, todėl buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą. Jam skirta baudžiamojo poveikio priemonė – 2 tūkst. eurų įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą. Ikteisminis tyrimas buvo pradėtas po to, kai kilus įtarimui, jog 2019 metų lapkritį Šilutės rajono savivaldybės administracijos organizuotoje atrankoje ligoninės vyriausiojo gydytojo pareigoms eiti sudarytai komisijai vienas kandidatų pateikė netikrą medicinos daktaro laipsnį įrodantį diplomą. Iliojaus universitete Čikagoje (JAV) Medicinos koledže įgytas diplomą konkursui buvo pateiktas kaip kandidato papildomą kompetenciją įrodantis dokumentas. Gauta tyrimui svarbi informacija bei surinkti liudytojų parodymai padėjo nustatyti, kad kaltinamojo mediko komisijai pateiktas diplomą buvo netikras.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

AUKUS SUSIKŪRIMAS

Apie AUKUS susikūrimą paskelbė JAV prezidentas Joe Bidenas.

BBC

Dūris į nugarą, melai ir dviveidiškumas – tokius kaltinimus Jungtinėms Valstijoms, Australijai ir Jungtinei Karalystei žėrė Prancūzija.

Trys anglakalbės valstybės apie gynybinio pakto AUKUS sukūrimą paskelbė prieš pusantros savaitės, bet kalbos

apie jį netyla iki šiol. Paryžius pyksta: jam iš anksto nepra-nešė apie aljanso kūrimą ir neperspėjo, jog Australija atšaukia povandeninių laivų pirkimo sutartį, nes pasirašo naują – su amerikiečiais. Aust-ralija tikina: ji taip elgėsi gin-dama savo interesą. Amerika

prancūzus ramina, žadėdama ateityje daugiau su jais tartis, o analitikai kalba – šis žingsnis tiesiog parodo, kad Jungtinių Valstijų pagrindinis varžovas yra Kinija, o svarbiausi sąjun-gininkai tie, kurie pasirenę palaikyti Amerikos poziciją.

LRT

JAV ATVERIA SIENAS KELIAUTOJAMS IŠ UŽSIENIO, KURIE YRA PASISKIEPIJĘ NUO COVID-19 AR ATLIKĘ TESTUS

Jungtinės Valstijos atšauks pusantrų metų galiojusį kelionių draudimą ir į šalį įsileis visus nuo COVID-19 pasiskiepiju-sius, testuotus asmenis, pirma-dienį pranešė vienas Baltųjų rūmų pareigūnas.

Baltųjų rūmų atsako į CO-VID-19 krizę komandos vado-vas Jeffrey Zientsas informavo, kad naujas „nuoseklusis požiū-ris“ turėtų įsigaliooti „lapkričio pradžioje“.

Buvusio JAV prezidento Donaldo Trumpo per pirmąjį COVID-19 pandemijos protrūkį įvestų suvaržymų švelninimas žymi reikšmingą pasikeitimą Joe Bideno administracijos politikoje tvyrant įtampai JAV santykiuose su Europos part-nerėmis.

Visi užsieniečiai, atvyks-tantys į JAV, prieš laipinimą į lėktuvą turės pateikti vakcina-ci-jos įrodymą, taip pat neigiamo

COVID-19 testo, atlikto ne ma-žiau nei trys dienos prieš skrydį, įrodymą, pranešė J. Zientsas.

J. Bidenas taip pat su-griežtins testavimo tvarką ne-vakcinuotiems JAV piliečiams, kuriems reikės atlikti testą likus ne daugiau nei parai iki sugrį-žimo į JAV, o vėliau – atvykus namo.

Pilnai paskiepytiems kelei-viams nereikės karantinuotis, nurodė J. Zientsas.

LRT

EŽTT SKELBIA, KAD RUSIJA YRA ATSAKINGA UŽ ALEKSANDRO LITVINENKOS NUŽUDYMĄ

Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT) paskelbė nuosprendį, kuriuo Rusiją pripažino kalta dėl buvusio FSB pareigūno ir žurnalisto Aleksandro Litvinenkos nužudymo, skelbia „Radio Free Europe/Radio Liberty“.

Išnagrinėjęs disidentų naš-lės Marinos pateiktą skundą, teismas nurodė „be pagrįstų abejonių“ nustatęs, kad A. Litvinenką nužudė Rusijos piliečiai Andrejus Lugovojus ir Dmitrijus Kovtunas.

Šie asmenys atvyko į Bri-tanijos sostinę turėdami tiks-lą nužudyti buvusį Sovietų Sąjungos KGB ir jos ipėdinės Rusijoje – Federalinės saugu-mo tarnybos (FSB) – agentą, rašoma EŽTT nutartyje.

„Suplanuota ir sudėtin-ga operacija, apimanti retų mirtinų nuodų įgijimą, šios poros kelionės planus ir pa-kartotinius nepertraukiamus bandymus sugirdyti šių nuodų rodo, kad p. Litvinenka buvo operacijos taikiny“, – pabrėžė teismas.

EŽTT taip pat nurodė, kad esama „stiprių prima facie [akivaizdžių] įrodymų“, jog A. Lugovojus ir D. Kovtunas veikė turėdami Rusijos valdžios įgaliojimus.

EŽTT daro išvadą, kad „Rusija yra atsakinga už Alek-sandro Litvinenkos nužudymą Jungtinėje Karalystėje“.

Buvęs Rusijos saugumo agentas A. Litvinenka mirė 2006 metais, viename Lon-dono viešbučių išgėręs ra-dioaktyviu polonio izotopu Po-210 apnuodytos arbatos. Merdėdamas ligoninėje jis dėl savo mirties apkaltino Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną.

Britų tyrėjai 2016 metais padarė išvadą, kad V. Putinas „tikriausiai pritarė“ A. Lit-vinenkos nužudymui ir kad nunuodyti Kremliaus kritiką tikriausiai nurodė Federalinė saugumo tarnyba (FSB).

Kaip svarbiausius įtaria-muosius britų policija identi-fikavo rusus A. Lugovojų ir D. Kovtuną. Abu jie susitiko su

A. Litvinenka Londono centre esančiame viešbutyje.

Tačiau prašymai juos išduoti liko be atsako.

EŽTT nurodė, kad aiški-nantis A. Litvinenkos nužudy-mo aplinkybes Rusija nemėgi-no sudaryti įspūdžio, jog A. Lugovojus ir D. Kovtunas veikė savavališkai, taip pat nesugebėjo paneigti kaltinimų dėl valstybės vaidmens šiame sąmoksle.

Taigi, teismas nusprendė, „kad kaltė dėl p. Litvinenkos nužudymo tenka Rusijai“, sa-koma nutartyje.

„Teismas nutarė, kad Ru-sija pareiškėjai [Marinai Lit-vinenko] turi sumokėti 100 tūkst. eurų kaip kompensaciją už moralinę žalą ir 22 500 eurų kaip teismo išlaidų kompensaciją“, – nurodoma dokumente.

„Teismas nutarė, kad Ru-sijos valdžia neatliko veiks-mingo vidaus tyrimo, galinčio vesti į faktų nustatymą, kaltųjų dėl nužudymo išaiškinimą ir nubaudimą“, – sakoma EŽTT pranešime spaudai.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

**VADINKIME DAIKTUS TIKRAISIAIS
VARDAIS!**

Kur slypi profesoriaus Vytauto Landsbergio fenomenas? Ogi žodžių tikslume! Būdamas muziko profesijos, profesorius geriau už filologą suvokė žodžio reikšmės svarbą, todėl politinio turinio dokumentuose visada rasdavo vienintelį žodį, tiksliai apibūdinantį momentą ir nepaliekantį jokios interpretacijos galimybės: tai kaip šachmatų ėjime, kai priešininkui nelieka jokios kito ėjimo, tik suklysti, netgi suvokiant, kad taip įvyks. Štai ir visas atsakymas į klausimą, kaip Lietuvai pavyko laimėti „dainuojančią revoliuciją“ ir ateiti į Kovo 11-ąją. Jau garbaus amžiaus profesorius, pasitraukęs iš aktyvios politinės veiklos, ir dabar nestokoja žodžio taiklumo ir aštrumo.

Ką tik Rusijoje „vyko rinkimai“ į parlamentą – Dūmą. Būtent prof. V. Landsbergis atkreipė dėmesį į tai, kad negalima šioje situacijoje vartoti žodį „rinkimai“, nes tai iškreipia esmę ir netgi priduoda teisėtumo atspalvį tam vaidinimui, kurį Kremlius vadina „Dūmos rinkimais“. Kad tai Kremliaus organizuotas blefas – aiškiau nei dieną: galimi opozicionieriai arba sunaikinti fiziškai, arba sėdi kalėjimuose, o apie sąžiningą balsavimą ar biuletenių skaičiavimą išvis neverta kalbėti. Žinoma, galima kaip kuriozišką nuotykiį prisiminti V. Putino „balsavimą“ – reikalas tas, kad per televiziją buvo parodytas šalies prezidentas, balsuojantis balsavimo dieną, bet... akylesni stebėtojai įžiūrėjo, kad prezidento prabangus laikrodis rodo visa savaite ankstesnę datą! Kremlius net oficialų pranešimą turėjo padaryti, neva, prezidentas nesirūpina, ar tikslią datą rodo jo laikrodis. (Toks pranešimas vėlgį sukėlė minčių, kad V. Putinas netvarkingas, jei savo laikrodžio nesusireguliuoja...)

O koks mums skirtumas, paklausite? Ogi toks, kad dar kartą pamatėme, jog mafijinis režimas Kremliuje įsitvirtinęs ilgam. O tai reiškia, kad ramiai gyventi Lietuvos valstybė negalės, kad hibridinio karo atakos tęsis, kad penktoji kolona vis išlįs į areną valstybei sunkiu laikotarpiu. Blogiausia, kad Kremliaus naudojama akiplėiško melo retorika tapo ir Lietuvos politinio gyvenimo dalimi: balta vadinama juoda, o gėris įvardijamas kaip absoliutus blogis. Pavyzdžių toli ieškoti nereikia. Štai Ingridos Šimonytės Vyriausybė sunkiu darbu ir nepopuliariomis priemonėmis suvaldė įsiplieskusią kovidų pandemijos bangą, sustabdė nelegalų antplūdį, užsienio politikoje Lietuva tapo žinoma kaip demokratijos puoselėjimo vadovas, bet R. Karbauskis, S. Skvernelis, V. Blinkevičiūtė kone chorų šūkauja, kad ši Vyriausybė „pati silpniausia iš visų buvusių“, kad „užsienio politika pragaištinga“, kad kovos su pandemija priemonės yra „visiškai neveiksmingos“ ir t.t. Klausaisi tokių blėnių (anot žurnalisto R. Valatkos) ir negali nesistebėti – kokia turi būti juoda tokių žmonių sąžinė šitaip meluoti, šitaip atbulai pateikinti faktus! Pikčiausia, kad taip jie mobilizuoja tamsiausius visuomenės sluoksnius būti jų rinkėjais (suprantama - jų išsilavinusios visuomenės dalies nepatrauksi tokiomis demagogijomis). Vadinkime daiktus tikrais vardais – tai tipiška sukčių taktika.

Kęstutis Šilkūnas

**ES IR NATO TURĖTŲ PALAIKYTI KINIJOS TAIKIKLYJE
ATSIDŪRUSIĄ LIETUVĄ**

Lietuva tapo naujausia šalimi, atsidūrusia komunistinės Kinijos ugnies linijoje, nes gynė laisvę ir demokratiją. ES ir NATO privalo jus paremti, nes kitaip Kinija vieną po kitos išrankios visas laisvas šalis, vykdydama buginimų, grasinimų ir ekonominio spaudimo kampaniją.

Didžiavausi, kad per 2002 metų Kopenhagos viršūnių susitikimą kaip Europos Tarybos pirmininkas vadovavau procesui, atvedusiam Lietuvą į ES. Mūsų dienomis Baltijos šalys sutvirtina Europos Sąjungos stuburą svarstant įvairias temas – ar tai būtų skatinimas gilinti ES ir Ukrainos integraciją, siekiant išlaikyti Kijevo reformų programos kursą, ar demokratijos Baltarusijoje rėmimas.

Pastaruoju metu Lietuva nusigrėžė nuo Kinijos ekonominio spaudimo kampanijos, vykdomos laisvajame pasaulyje. Nuo pat euro zonos krizės prieš maždaug dešimtmetį Europa sulaukė Kinijos investicijų pliūpsnio, ypač nuo finansų krizės nukentėjusiose ekonomikos šakose. Tačiau priimdamos investicijas ir leisdamos Kinijos valstybinėms įmonėms įsigyti verslus Europos valstybės tapo ekonomiškai priklausomos nuo Pekino, o Kinija tuo naudojasi, kad darytų įtaką mūsų politiniams procesams arba nutildytų savo kritikus. Pavyzdžiui, 2017-ųjų liepą Graikija Jungtinėse Tautose blokavo ES deklaraciją, kritikuojančią žmogaus teisių pažeidimus Kinijoje – praėjus vos keliems mėnesiams po to, kai viena Kinijos įmonė nusi-pirko Pirėjo uostą.

Ekonominio spaudimo scenarijus nėra naujas. Rusija jau daug metų naudojosi savo tiekiamomis dujomis kaip ginklu kaimynėms šantažuoti. Tačiau Kinija pasimokė, kad taptų naudojimosi ekonominiu šantažu savo kritikams tildyti pasaulio čempione. Pavyzdžiui, Australijos vyndariams buvo pritaikyti Kinijos baudžiamieji muitai, kai Australijos Vyriausybė sukritikavo Pekino žmogaus teisių pažeidimus. Vakarų aprangos gamintojos paskelbė nenaudosiančios medžiagų, siejamų su uigūrų priverstiniu darbu Sindziango provincijoje. Rezultatas – Kinija paskelbė boikotą jų prekėms.

Viena iš pagrindinių Kinijos „investicinių“ iniciatyvų buvo vadinamoji 17+1, pritraukusi daugiausiai Vidurio ir Rytų Europos valstybes tuščiais investavimo pažadais. Pekino tikrasis motyvas buvo suskaldyti ir susilpninti Va-

karų aljansą ir į Europą atnešti Kinijos įtaką, o ne investicijų.

Kaip ir dauguma tuomečių Europos vadovų, aš, 2001–2009 metais būdamas Danijos ministras pirmininkas, irgi sveikinau Kinijos ir Europos verslo ryšius. Vystėme juos tikėdami, kad ekonomiškai atviresnė Kinija taip pat taps laisvesnė.

Tebemanau, kad tuo metu šis požiūris buvo pragmatiškas. Tačiau Kinijos prezidentas Xi Jinpingas pasuko priešinga kryptimi, įgyvendindamas nacionalistinę darbotvarkę, nukreiptą prieš demokratiją Honkonge, keliančią grėsmę ir izoliuojančią demokratinį Taivaną, taip pat siekiančią kištis į mūsų demokratinius ir politinius procesus.

Užuot įkliuvęs į Kinijos spąstus, Vilnius nusprendė plėtoti ryšius su demokratiniu Taivanu. Pastarosiomis savaitėmis jis atidarė savo biurą Taivano sostinėje Taibėje, o Taivanas savo ruožtu atidaręs „Taivano atstovybę“ Lietuvoje. Kinija atsakė įprasta ekonominių ir politinių grasinimų tirada. Kita vertus, Taivanas ėmėsi visokeriopai demonstruoti nacionalinio lygio ekonominį palaikymą. Vos per pirmąją 2021 metų pusę Lietuvos elektroninėse parduotuvėse apmokėjimų taivaniečių kreditais skaičius viršijo 112 tūkst., tai yra daugiau kaip 76 mln. eurų.

Pekino ginčo su ES centre – „Vienos Kinijos politika“, grindžiama nuostata, kad yra tik viena valstybė, vadinama Kinija. Kad užmegztų diplomatinius santykius su Pekinu, veikėjai turi sutikti su šia plačia politika.

Tačiau anksčiau ši politika reiškė, kad šalys yra laisvos vystyti ryšius su Taibėjumi, įskaitant ekonominius ir politinius susitarimus. Prezidentas Xi Jinpingas šią politiką interpretavo naujai, kad izoliuotą Taivaną tarptautinėje arenoje. Per olimpinės žaidynės matome Taivaną varžantis kaip „Kinijos Taibėjų“.

„Vienos Kinijos“ politika buvo piktnaudžiaujama, kad Taivanas būtų atribotas nuo Pasaulio sveikatos organizacijos, nepaisant jo pavyzdingo atsako į COVID-19. Pekinas

taip pat demonstruoja apsimestinį įniršį kaskart, kai kuri nors Vakarų valstybė ar organizacija užmezga ryšius su demokratiškai išrinkta Taibėjaus vyriausybė. Kai 2020 ir 2021 metais pakviečiau Taivano prezidentę pasisakyti Kopenhagos demokratijos viršūnių susitikime, Kinija pažėrė grasinimų mums, mūsų užsienio reikalų ministrui ir virtinei kitų mūsų pranešėjų.

Nekyla jokių abejonių, kad Vilnius nepadarė nieko, kad pažeistų ES politiką „Vienos Kinijos“ klausimu. Priešingai, jo veiksmai ją visiškai atitinka.

Laikas ES ir NATO paremti Lietuvą tiek žodžiais, tiek darbais. Tai turėtų apimti pritarimą Lietuvos suvereniui pasirinkimui vystyti ryšius su Taivanu ir palaikyti ją ekonomiškai, Kinijai siekiant taikyti ekonominį spaudimą, kad įbaugintų Vilnių.

Pasaulio demokratijos turėtų parengti 5-ąjį straipsnį ekonomikos srityje, panašų į NATO aljanso 5-ąjį straipsnį. NATO atveju, pasinaudoti 5-uoju straipsniu reiškia, kad puolimas prieš kurią nors vieną sąjungininkę tampa ataka prieš jas visas ir kad jos visos privalo atsakyti. Panašiai ir platesniame laisvajame pasaulyje, neapsiribojant NATO, turėtume parengti priemonę, kad galėtume prašyti paramos patyrę ekonominį puolimą.

Tuomet galėtume ateiti į pagalbą nukentėjusiai šaliai ekonominėmis priemonėmis, pavyzdžiui, sukurdami kredito mechanizmą arba imdamiesi atsakomųjų ekonominių veiksmų prieš agresorę. Pasaulio demokratijos sudaro daugiau kaip 60 proc. pasaulio turto – ir šią kalbą Pekinas supranta.

Kinija apskaičiavo, kad gali žlugdyti mūsų vertybes žadėdama investuoti. Matome to pasekmes: sumažėjo laisvojo pasaulio gebėjimai apginti mūsų pagrindinius laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių principus. Lietuva šiuo metu yra kovos tarp laisvės ir autokratijos priešakinėje linijoje, ir visi turėtume stoti į jų pusę – už jūsų ir mūsų laisvę.

Andersas Foghas Rasmussenas, konsultacinės bendrovės „Rasmussen Global“ įkūrėjas ir valdybos pirmininkas, buvęs NATO generalinis sekretorius

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55.
PUSEI METŲ - \$40.
PIRMA KLASĖ - \$78.
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO GITANO NAUSĖDOS KALBA PER SUSITIKIMĄ SU LIETUVIŲ BENDRUOMENE ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO BAŽNYČIOJE ČIKAGOJE

Mieli tautiečiai lietuviai, man didelė garbė lankytis istorinėje Amerikos lietuvių bendruomenės sostinėje.

Markėto parko apylinkės, o ypač Švč. Mergelės Marijos gimimo parapija, atspindi ilgą laiką Čikagoje puoselėtą lietuviybės dvasią. Būtent čia formavosi ir stiprėjo JAV lietuvių bendruomenė, šiemet švenčianti savo veiklos 70-metį.

Džiaugiuosi matydamas, kad vietos bendruomenė išlieka aktyvi ir toliau buriasi prie šios didingos bažnyčios.

Esu nuoširdžiai dėkingas visiems tiems, kurie daugelį metų kantriai dirbo, kad Naujojo pasaulio dirvoje sudygtų ir vaisių duotų lietuviškos kultūros sėklos.

Dėkoju tiems, kurie aktyviai veikė lietuviškose organizacijose, užsiėmė kultūrine ir mokslinė veikla, leido lietuvišką spaudą, puoselėjo lietuviškas tradicijas, steigė sekmadienio mokyklas, galų gale – savo vaikus auklėjo lietuviybės dvasia. Žinau, kad daugelis Jūsų ir toliau tęsia šias veiklas.

Dėkoju ir tiems, kurie nepaliaujamai puoselėjo svajonę apie nepriklausomą Lietuvos valstybę, rinko materialinę paramą, telkė intelektualus, būrė politinius sąjungininkus, aktyviai siekė ir palaikė sovietinės okupacijos nepripažinimą.

Jūsų parama buvo neįkainojama, mūsų tautai siekiant atgauti Nepriklausomybę. Ji gali būti ne mažiau svarbi ir šiomis dienomis, kai Lietuva gyvena sudėtingoje geopolitinėje aplinkoje, patiria nedraugiškų režimų spaudimą, hibridines atakas, jaučia Astravo atominės elektrinės keliamą grėsmę.

Todėl kviečiu JAV lietuvių bendruomenę dar garsiau ir plačiau kalbėti apie Lietuvai kylančius iššūkius ir aktyviai ieškoti atramos aukščiausiose valdžios institucijose.

Gerbiamieji,

kreipiuosi į Jus, jausdamas iš gyvų Jūsų bendruomenės istorijos puslapių sklindančią jėgą. Jūsų gyvenimo Jungtinėse Valstijose patirtis leidžia geriau įvertinti aktualijas. Ne tik galime, bet ir turime ja pasiremti, galvodami apie lietuvių tautos ateitį.

XXI amžiuje, mūsų tautiečiams dar plačiau pasklidus visame pasaulyje, vis svarbesnis tampa klausimas: ką iš tiesų reiškia būti lietuviu?

Būtent Jūs, Amerikos lie-

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje, Čikagoje. *Giedriaus Mockiano nuotr.*

tuviai, geriau nei kas kitas žinote, kad būti lietuviu nereiškia gimti ir nepertraukiamai gyventi Lietuvoje. Būti lietuviu nereiškia atitikti griežtus kilmės, tikėjimo ar išvaizdos kriterijus. Būti lietuviu nereiškia nepriklaistingai kalbėti lietuviškai, lietuviškai mąstyti ar sapnuoti.

Ne, apibrėžti lietuviškąją tapatybę – gerokai sudėtingiau. Šiandien ji yra ne tik daugiabalsė, bet ir daugialybė. Šiandien ji yra išties globali ir jungia skirtingų šalių bei žemynų gyventojus, kurių dalis niekada nėra buvę nedidelėje šalyje prie Baltijos jūros.

Manau, kad pirmiausia mus vienija ne kas kita, o sąmoningas įsipareigojimas Lietuvos idėjai. Siekis gyventi ir dirbti dėl Lietuvos, kad ir kur būtume. Ryžtas iš kartos į kartą perduoti šeimos vertybes bei tautines tradicijas.

Tokį įsipareigojimą regėjome ir XIX amžiaus sukilimuose, ir pastangose atkurti Lietuvos valstybingumą, ir pasipriešinime sovietinei barbarybei, kuris ne vieną dešimtmetį buvo tęsiamas abipus Atlanto.

Šiandien Lietuva yra nepriklausoma, savo keliu žengianti valstybė – visateisė tarptautinių organizacijų narė. Lietuva taip pat išlieka ir į amžinybę mus kreipiančia idėja.

Kol pasaulyje bus lietuvių, bus ir Lietuva. Nesvarbu, kur gyvename, visi esame Lietuvos dalis. Esame viena tauta. Viena Lietuva.

Gerbiamieji,

puikiai žinome, kad XXI amžiaus lietuvis nėra varžomas valstybių sienų. Mūsų šaliai tapus Europos Sąjungos nare, jos piliečio pasas atveria daugybę durų, kurios anksčiau buvo uždarytos.

Laisvas lietuvių judėjimas yra realybė, kurios nepakeisime. Galime džiaugtis tuo, kad pastaruoju metu vis daugiau tautiečių grįžta į gimtąją šalį. Tačiau puikiai suprantame, kad ir ateityje lietuviai keliaus į užsienį mokytis, studijuoti, dirbti, gyventi, kurti šeimų.

Todėl didysis iššūkis šią dieną – užtikrinti, kad išvykstantieji, jau išvykusieji, taip pat visų jų vaikai ir vaikų vaikai neprarastų savo Tėvynės. Nepamestų Lietuvos idėjos, kuri visada kviečia sugrįžti.

Pirmas žingsnis, kurį turime žengti, – įteisinti Lietuvos pilietybės išsaugojimą. Nebabejoju, kad daugeliui pasaulio lietuvių tai leistų išlaikyti tvirtesnius ryšius su Lietuva.

Lietuviška pilietybė yra tas prigimtinis inkaras, kuris audringoje gyvenimo svetur jūroje prilaiko ir saugo lietuviškąją tapatybę. Ne visi ja naudojasi vienodai, ne visi ja naudojasi efektyviai, bet išsaugota ir karta iš kartos perduodama pilietybė visada palieka vilties, kad net ir sutrūkinėję, apleisti ryšiai dar gali būti atkurti.

Žinau, kad daugeliui Jūsų tai yra svarbi tema. Kai kam gali būti skaudu apie tai kalbėti. Tačiau aš, prisimindamas 2019 metų referendumą, kuriame 72 proc. balsavusiųjų

pasisakė, kad lietuvis turėtų išsaugoti Lietuvos pilietybę net ir gavęs kitos valstybės pilietybę, kviečiu Jus nuleisti rankų.

Ir toliau turime bendromis jėgomis rengtis naujam referendumui dėl pilietybės išsaugojimo. Jis galėtų įvykti jau 2024 metais, tačiau prieš tai būtina pasiruošti. Nepaprastai svarbu tiek Lietuvoje, tiek ir užsienio šalyse skatinti mūsų rinkėjų pilietinį aktyvumą. Tikiu, kad JAV lietuvių bendruomenė, ir kiekvienas iš Jūsų, čia gali nuveikti tikrai daug.

Antras svarbus žingsnis, kurį turime žengti, siekdami išsaugoti išeivijos lietuvių ryšius su Lietuva, – lituanistinio švietimo stiprinimas. Šiuo metu pernelyg mažai užsienyje augančių lietuvių vaikų sistemingai mokosi lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos. Mūsų šalies kultūra lieka nepažinta. Tai kelia grėsmę ateityje prarasti didelę dalį lietuvių tautos.

Žinau, kad JAV lietuvių bendruomenė yra sukaupusi daug patirties plėtodama lituanistinį švietimą. Kviečiu ja aktyviai dalintis su kitomis tautiečių bendruomenėmis visame pasaulyje. Kiek tik galite, megzkite ryšius su viso pasaulio lietuviais, kalbėkite su jais, aiškinkite, kodėl verta vaikus mokyti lietuvių kalbos ir kokių galimybių tai atveria ateityje.

Mielieji,

užtikrinu Jus: Lietuvos valstybė pasirėngusi atlikti savo darbų dalį. Siekiame, kad išeivijos lietuviai dar aktyviau įsitrauktų į modernios Lietuvos kūrimą. Vis drąsiau, labiau pasitikėdami savimi, kviečiame tautiečius sugrįžti – nebūtinai vien gyventi, mokytis ar dirbti Lietuvoje, bet ir prisidėti mokslinė ar kita profesine veikla, investicijomis.

Kiekvienas yra laukiamas. Kiekvienas gali rasti savo vietą Lietuvoje. Kiekvieną, net ir apsisprendusį likusį gyvenimą praleisti svetur, kviečiu apsilankyti protėvių žemėje ir savo akimis įsitikinti, kaip sparčiai Lietuva auga, keičiasi ir stiprėja.

Iki šiol visi kartu daug nuveikėme, kad nepriklausomą valstybę lydėtų sėkmė. Tikiu, kad Lietuva visada galės kliautis aktyviais, bendruomeniškais, patriotiškai nusiteikusiais Jungtinių Valstijų ir viso pasaulio lietuviais. Linkiu, kad pajėgtume ir toliau taip gražiai puoselėti įkvepiančią nemarios Lietuvos idėją, kaip tai metai iš metų daro Čikagos lietuviai.

Ačiū Jums!

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-09-23

DIANA NAUSĖDIENĖ LANKĖSI ILINOJAUS UNIVERSITETO LITUANISTIKOS KATEDROJE

Pirmoji ponia susitiko su universiteto rektoriumi prof. Michaeliu Amiridžiu, vicerektoriumi Javieru Reyesu, vice-rektoriumi sveikatos reikalams Robertu Barishu, vicerektoriumi tarptautiniam bendradarbiavimui Nealu McCrillisu ir Lituanistikos katedros vadovu prof. Giedriumi Subačiumi bei lietuvių kalbą Ilnojaus universitete dėstančia prof. Karile Vaitkute.

„Esu laiminga galėdama lankytis viename didžiausių universitetų JAV, patenkančių į pasaulio geriausių universitetų šimtuką. Lietuvai Ilnojaus universitetas Čikagoje ypač svarbus: šioje aukštojoje mokykloje veikia atskira Lituanistikos katedra ir vykdomos lituanistinės studijos“, – susitikime su rektoriumi džiaugėsi D. Nausėdienė.

Pirmoji ponia išsakė lūkestį, kad lituanistinės studijos ir toliau gyvuotų, suteikdamos galimybę studijuoti vieną seniausių pasaulyje gyvų indoeuropiečių kalbų.

Susitikime rektorius pasidžiaugė pirmosios ponios dėmesiu universitetui, aptarė galimas bendradarbiavimo galimybes ir sritis.

Lituanistikos katedra Ilnojaus universitete buvo įsteigta 1981 m. pasirašant sutartį tarp Pasaulio lietuvių bendruomenės fondo ir universiteto, veikti pradėjo 1984-aisiais, o 1990 m. papildyta teiginiu, kad katedra veiks amžinai (in perpetuity).

Lietuvos valstybė šiuo metu finansiškai prisideda prie katedros išlaikymo, Ilnojaus universitetas Čikagoje suteikia patalpas Lituanistikos katedrai ir auditorijas studentams.

Po susitikimo su universiteto vadovybe D. Nausėdienė bendravo su lietuvių kalbos ir kultūros programą pasirinkusiais studentais.

„Šiuolaikinis pasaulis keičiasi kaip niekad sparčiai. Emigracija, technologiniai pokyčiai lietuvių kalbą verčia įsitvirtinti ir skaitmeniniame pasaulyje bei virtualioje erdvėje. Tai nauji iššūkiai, o kartu ir naujos galimybės“, – susirinkusiems lietuvių kalba ir kultūra besidomintiems studentams sakė pirmoji ponia.

Prof. G. Subačius teigė, kad ponios D. Nausėdienės apsilankymas svarbus siekiant išlaikyti dėmesį lituanistikos studijoms, dėkojo už paskatinimą ir įkvėpimą studentams ir toliau domėtis lietuvių kalba ir kultūra, puoselėti lietuvių kalbą.

D. Nausėdienė yra lituanistinio švietimo užsienyje globėja, aktyviai dalyvauja užsienio lietuvių švietimo renginiuose.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-09-24

SU JAV VALSTYBĖS SEKRETORIUMI SUSITIKĘS G. LANDSBERGIS: „LIETUVOS IR JAV SAITAI TIK STIPRĖS”

Rugsėjo 15 dieną su Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) Valstybės sekretoriumi Antony Blinkenu susitikęs Lietuvos užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis daugiausiai dėmesio skyrė saugumui regione ir demokratijos iššūkiams, kuriuos kelia autokratiniai režimai, aptarti.

„Pastaruosius dešimtmečius Vakarų pasaulis gyveno supratimu, kad susitarimai ir demokratinės taisyklės yra stabilios ateities pagrindas ir garantas. Šiuo metu šis suvokimas yra išbandomas, ir tai daro ne vienas, o net keli autokratiniai režimai. Saugumo situacija mūsų regione, švelniai tariant, negerėja. Vašingtone išgirdome labai aiškų supratimą ir patikinimą – turime tvirtą JAV politinę paramą dėl visų Lietuvai kylančių grėsmių. Nedemokratinėlių režimų akibrokštai transatlantinę partnerystę tik sustiprins”, – po susitikimo sakė ministras G. Landsbergis.

Pasak ministro, Lietuva jaučia tvirtą JAV palaikymą prieš visas išorines provokacijas.

„Simboliška, kad Valstybės sekretorius mus priėmė Tarptautinę demokratijos dieną ir kad susitikimo metu buvo paskelbta apie Baltarusijos reikalų skyriaus įkūrimą JAV ambasadoje Vilniuje, kuriame bus sutelktos JAV pastangos siekti demokratinį pokyčių Baltarusijoje. Tai irgi ženklas, kad Lietuvos indėlis, kovojant už vertybėmis grįstą valstybių bendradarbiavimą, Vašingtone yra vertinamas”, – sakė ministras G. Landsbergis.

Su JAV valstybės sekretoriumi ministras aptarė aktualiausius bendradarbiavimo klausimus bei galimybes – plėsti bei gilinti bendradarbiavimą, stiprinant saugumą, pirmiausia užtikrinant JAV pajėgų buvimą Lietuvoje ir rengiant bendrą atsaką prieš hibridines grėsmes, paramos demokratiniam procesams

LR URM ministras Gabrielius Landsbergis padėkojo Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės sekretoriui Antony Blinkenui už nuoseklią JAV paramą Lietuvos laisvės siekiams iki Nepriklausomybės atkūrimo ir už indėlį, stiprinant Lietuvos ir viso regiono saugumą. *U.S. Department of State photo*

regione bei pasaulyje didinimą. Taip pat kalbėtasi apie galimybes sustiprinti abipusiai naudingus ekonominius ryšius, ypač atveriant JAV

rinką lietuviškoms prekėms ir vystant bendrus investicinius projektus.

Ministras padėkojo A. Blinkenui už nuoseklią JAV

paramą Lietuvos laisvės siekiams iki Nepriklausomybės atkūrimo ir už indėlį, stiprinant Lietuvos ir viso regiono saugumą. **LR URM**

JAV KONGRESE IŠGIRDO TVIRTĄ PARAMĄ VERTYBINEI LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKAI

Iš kairės: Seimas narys Emanuelis Zingeris, LR užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis, demokratų partijos vadovas Senate ir Baltijos laisvės grupės vienas iš pirmininkų Richard J. Durbin, Lietuvos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė JAV ir Meksikai Audra Plepytė ir Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Žygmantas Pavilionis.

Richard J. Durbin raštinės nuotr.

Rugsėjo 14 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis darbo vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) pradėjo susitikimais JAV Kongrese. Pokalbiuose su Senato ir Atstovų rūmų nariais buvo aptarti transatlantinių ryšių stiprinimo, dvišalio ekonominio bendradarbiavimo, regioninio bei globalaus saugumo klausimai, įskaitant Baltarusijos režimo bandymus instrumentalizuoti migraciją, Kinijos spaudimą dėl Lietuvos sprendimo stiprinti ekonominius ryšius su Taivanu, o taip pat situacija Ukrainoje, Kuboje, Venesueloje.

Susitikime su Senato Užsie-

nio reikalų komiteto pirmininku Baltijos laisvės grupės nariu Robertu Menendezu ministras G. Landsbergis padėkojo už JAV indėlį į Lietuvos ir regiono saugumą, paramą demokratiniam procesams regione.

Susitikime ministras išgirdo JAV Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininko tvirtą paramą principingai, vertybėmis grįstai Lietuvos užsienio politikai – teikiant paramą persekiojamiems Baltarusijos ir Rusijos pilietinės visuomenės atstovams, laikantis principingos pozicijos dėl politinių procesų Venesueloje, Kuboje, vystant ekonominius santykius su Taivanu.

JAV Kapitolijoje ministras G. Landsbergis taip pat susitiko su Demokratų partijos lyderiu Senate ir Baltijos laisvės grupės vienu iš pirmininkų Richardu J. Durbinu, Atstovų rūmų užsienio reikalų komiteto nariu Christopheriu Smithu bei Senato užsienio reikalų komiteto nariu respublikonu Jamesu E. Rischu. Šiuose susitikimuose buvo aptartas dvišalis Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas, siekis ir galimybės plėsti ekonominius ryšius, daug dėmesio skirta saugumo politikos iššūkiams ir tvirto transatlantinio ryšio svarbai.

LR URM

ŽENEVOJE PAMINĖTOS 30-OSIOS BALTIJOS ŠALIŲ NARYSTĖS JUNGTINĖSE TAUTOSE IR 100-OSIOS ĮSTOJIMO Į TAUTŲ SĄJUNGĄ METINĖS

Rugsėjo 17 dieną Ženevos Tautų rūmuose surengtas 30-ųjų Baltijos šalių narystės Jungtinėse Tautose (JT) ir 100-ųjų jų įstojimo į Tautų Sąjungą metinių minėjimas.

„Lygiai prieš 30 metų šią dieną Lietuva, Latvija ir Estija tapo Jungtinių Tautų Organizacijos narėmis. Nepailstamomis pastangomis po beveik penkiasdešimties okupacijos metų nepriklausomybę atgavusios Baltijos šalys tiek tada, tiek ir dabar gerai supranta laisvės kainą bei tarptautinės tvarkos ir teisės normų pažeidimų pasekmes. Jungtinių Tautų vaidmuo ginant demokratijos principus, žmogaus teises ir efektyvų daugiašalį bendradarbiavimą yra ypatingai svarbus”, – sakė Lietuvos laikinasis reikalų patikėtinis Ženevoje Donatas Tamulaitis.

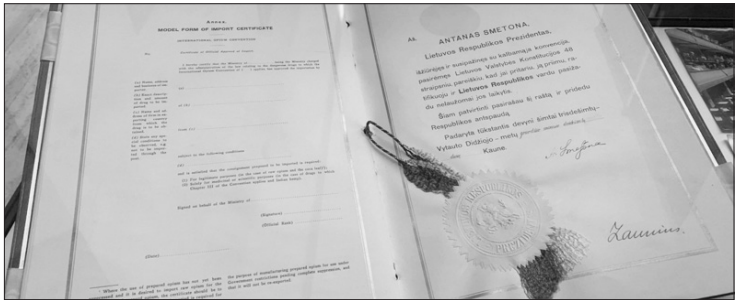
Renginio metu atidaryta paroda „Baltijos šalių kreipimasis į Jungtines Tautas” (angl. *Baltic appeal to the United Nations*), kurioje pristatoma trijų Baltijos šalių išeivijos organizacijos BATUN, veikusios 1965-1991

metais Niujorke ir rėmusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės siekius, nepriklausomybės atkūrimą ir narystę JT, veikla. Parodoje taip at eksponuojama istorinė medžiaga iš JT biuro Ženevoje archyvų, susijusi su Baltijos valstybių veikla Tautų Sąjungoje. Parodą Tautų rūmuose aplankyti galima iki spalio 8 dienos.

Baltijos valstybės renginio metu pasveikino JT Žmogaus teisių tarybos pirmininkė Fidžio nuolatinė atstovė Ženevoje ambasadorė Nazhat Shameem Khan, buvo perskaitytas ir JT biuro Ženevoje generalinės direktorės Tatianos Valovayos sveikinimas.

Į parodos atidarymą ir šventinį priėmimą susirinko daugiau nei šimtas aukšto lygio svečių – Ženevoje įsikūrusių tarptautinių organizacijų, šalių diplomatinių atstovybių vadovai, trijų Baltijos šalių bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų atstovai. Renginį organizavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos nuolatinės atstovybės Ženevoje.

LR URM

Parodoje eksponuojama istorinė medžiaga iš JT biuro Ženevoje archyvų **LR URM**

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ ŠVENČIA SAVO JUBILIEJŲ

JAV LB XXIII Tarybos pirmos sesijos dalyviai ir svečiai.

JAV LB nuotr.

Nuo 1951 m. gyvuojanti Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių bendruomenė (JAV LB) yra viena iš seniausių ir didžiausių lietuvių bendruomenių už Lietuvos ribų. Jau 70 metų JAV

rungtynes, mokslo ir kūrybos simpoziumus, puoselėti kitą lietuvišką veiklą užsienyje. Ilga organizacijos istorija ir gili tradicijos vienija Amerikoje gyvenančius lietuvius, skatina juos saugoti ir puoselėti iš tėvų ir senelių paveldėtas lietuviškąsias vertybes.

Šiais metais JAV lietuvių bendruomenė švenčia savo 70-ties metų jubiliejų. Šiuos reikšmingus metus bendruomenė pažymi gausybe renginių, vykstančių įvairiose valstijose. Rugsėjo 10-12 dienomis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL, vyko XXIII JAV LB Tarybos pirmoji sesija, į kurią atvyko lietuviai iš visų Jungtinių Amerikos Valstijų ir net Lietuvos. Tary-

Garbingą apdovanojimą priėmė antrai kadencijai perrinktas Krašto valdybos pirmininkas Arvydas Urbonavičius. *Sandros Scedrinės nuotr.*

gyvenančius lietuvius ir jų šeimas vienijanti bendruomenė, vadovaujama kūrybingų žmonių, rodo, jog yra pajėgi steigti ir remti lituanistines mokyklas, organizuoti šokių ir dainų šventes, teatro festivalius, sporto

ba kasmet nustato organizacijos veiklos metų gaires. Ji renkama trejiems metams; dabartinė Taryba atsakinga už JAV LB veiklą 2021–2024 metais. Tarybą sudaro 60 rinktų atstovų ir ex officio, 10 apygardų pirmininkų.

Atstovus į tarybą renka vyresni negu 18 m. lietuviai, lietuvių kilmės amerikiečiai ir net jų ne lietuviai sutuoktiniai. Kasmetinės Tarybos sesijos vyksta vis kitoje vietoje. 2020 m. Tarybos sesija turėjo būti Atlantoje, GA, tačiau dėl pandemijos teko organizuoti ją virtualiu būdu. Šią se-

ko freskos „Vienybės medis“ – atidengimu. Freską sukūręs menininkas sako: „Šiuo Vienybės medžiu norėjau pristatyti Lietuvą ir Ameriką. Lietuvius, gyvenančius Lietuvoje, ir lietuvių, gyvenančius Amerikoje. Parodydamas, kas išlieka mums svarbaus, išsibarsčiusiems po

Praėjusios kadencijos ir naujai išrinktas prezidiumas. Iš kairės: Rima Girniuvienė, Birutė Kairienė, Austėja Sruoga, Gintautas Steponavičius, Neringa Orentienė, Ingrida Misevičienė, Almantas Galvanuskas, Edita Buzėnienė, Artūras Žilys, Sigita Šimkuvienė. *JAV LB nuotr.*

siją organizavo Vidurio Vakarų apygarda, vadovaujama Vestos Valuckaitės.

Šventinis savaitgalis prasidėjo JAV lietuvių bendruomenės dovanos 70-mečio proga – Pasaulio lietuvių centrą pasipuošusios Rolando Dabru-

platųjį pasaulį, bet tarsi sujungtiems nematomais saitais, puoselėjantiems meilę tėvynei, kultūrai, šokiui, raštui, menui, ir perduodantiems ateities kartoms angelus, saugančius lietuvius visame pasaulyje.” Projekto rėmėjai – Lietuvių Fondas ir Čikagos lietuvių Rotary klubas.

Visą savaitgalį Pasaulio lietuvių centre netilo šurmuly – vyko idėjų mugė, puota po atviru dangumi „Mūsų dienos kaip šventė”, jaunimo sporto šventė, šventinis pokylis.

Dalyvauti JAV LB sesijoje ir šventėje iš Lietuvos atvyko LR ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė, Seimo narė Dalia Asanavičiūtė, Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento direktorė Lina Žukauskaitė. Iš Vašingtono atvyko LR ambasadorė JAV ir Meksikai Audra Plepytė, dalyvavo garbės konsulai Niujorke, Čikagoje ir Los Andžele – Vaclovas Šalkauskas, Sigrida Mulevičienė, Laima Jurevičienė, Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Tauras Bublys

ir kiti svečiai.

Veiklos 70-metį mininčiai JAV lietuvių bendruomenei įteiktas aukščiausias garbės ženklas apdovanojimas – Aukso Vytis! Užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis garbės ženklu „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai” JAV lietuvių bendruomenę apdovanojo už ilgametį JAV lietuvių vienijimą, Lietuvos laisvės siekio palaikymą per okupaciją, indėlį į nepriklausomos Lietuvos kūrimą, Lietuvos ir JAV strateginės partnerystės puoselėjimą, jauniosios kartos tautinį ugdymą, pilietiškumo skatinimą.

Garbės ženklų medaliai už ypatingus nuopelnus puoselėjant lietuviybę ir indėlį į nepriklausomos Lietuvos kūrimą taip pat skirti aktyviam Čikagos lietuvių bendruomenės nariui Alexanderiui Rimui Domanskiui, JAV Kolorado lietuvių bendruomenės valdybos nariui, buvusiam ilgamečiam pirminin-

Freskos „Vienybės medis” ant Pasaulio lietuvių centro sienos atidengimas.

JAV LB nuotr.

JAV LB informacija

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS PASAULIO LIETUVIŲ ATSTOVAMS: PADEDATE NEPAMIRŠTI, KOKIA VIENINGA LIETUVIŲ TAUTA

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda penktadienį Amerikos lietuvių lopšyje, Čikagos Lemonto priemiestyje, susitiko su Pasaulio lietuvių centro atstovais.

Pasak šalies vadovo, šis susitikimas yra puiki proga pažymėti JAV lietuvių bendruomenės veiklos 70-metį ir įvertinti, kiek daug Valstijose yra nuveikta dėl Lietuvos valstybingumo – jo atkūrimo ir išsaugojimo.

„Esate lietuviybės židinys Jungtinėse Amerikos Valstijose ir pavyzdys visai lietuvių diasporai pasaulyje. Pasakyti, kad Jūsų indėlis reikšmingas, būtų maža. Jūsų parama sunkiais istoriniais laikotarpiais buvo ne tik svarbi politiškai, bet ir teikianti vilties, morališkai stiprinanti“, – sakė Prezidentas.

Anot šalies vadovo, lietuvių bendruomenė Amerikoje visada išsiskyrė stipriomis ir ypač veikliomis organizacijomis. Prezidentas pažymėjo

ilgametės Amerikos lietuvių pastangas atstovaujant Lietuvos politiniams ir ekonominiams interesams JAV ir visame pasaulyje.

„Jūsų pastangos stiprinant Lietuvą, išlaikant lietuvių kalbą ir kultūrą yra gyvybiškai svarbios. Dėkoju visoms emigracijoje esančioms lietuvių šeimoms, kurios rūpinasi lietuvių kalbos perdavimu iš kartos į kartą. Tai – ir sėkmingos reintegracijos prielaida norinčiam į Tėvynę grįžti jaunimui“, – teigė Prezidentas.

Susitikime šalies vadovas Lietuvos valstybės ir visuomenės vardu padėkojo išeiviams už tai, kad jie savo darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu padėjo visiems nepamiršti, kokia vieninga yra lietuvių tauta.

Pasaulio lietuvių centras Lemonte, kaip ne pelno siekianti organizacija, užregistruota 1988 metais. Centre veikia palaimintojo Jurgio Matulaičio katalikų

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda Pasaulio lietuvių centre Lemonte, IL. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

misija, didžiausia JAV Maioronio lituanistinė mokykla ir senjorų namai. Patalpomis naudojasi 40 lietuviškų orga-

nizacijų (lietuvių tautodailės muziejus, tautinių šokių ansambliai, chorai, jaunimo organizacijos, sporto klubai),

vyksta pagrindiniai lietuvių bendruomenės renginiai.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-09-24

SEINŲ–PUNSKO KRAŠTE LANKĖSI POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS DELEGACIJA

Rugsėjo 11 d. Seinų–Punsko krašte lankėsi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyriaus atstovai. Berznye ir Seinuose jie aplankė Lietuvos savanorių kapus bei pagerbė Seinų vyskupo ir lietuvių poeto Antano Baranausko atminimą. Delegacijos nariai, tarp kurių buvo Vilniaus įgulos karininkų ramovės folkloro ansamblio „Vilnelė“ dalyviai, prie savanorių kapų sugiedojo Lietuvos himną, kelias partizanų dainas, padėjo atminimo vainikus ir uždegė žvakutes.

LR konsulato Seinuose vadovas ambasadorius Remigijus Motuzas, sveikindamas atvykusiuosius, padėkojo už iniciatyvą apsilankyti Seinų–Punsko krašte ir pagerbti 1919–1920 metų Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvius bei Lietuvos partizanų atminimą. „Tai įkvepia taip pat vietos lietuvius saugoti savo tautinę tapatybę, kelia pasididžiavimą garbinga krašto praeitimi ir stiprina ryšį su Lietuva“, – sakė R. Motuzas.

Politiniai kaliniai ir tremtiniai taip pat lankėsi Šlynakiemyje (Punsko savival-

dybė), kur Lietuvos partizanų Jurgio Krikščiūno-Rimvydo ir jo adjutanto Vytauto Prabulio-Žaibo žuvimo vietoje kartu su vietos gyventojais uždegė atminimo žvakutes, sugiedojo Lietuvos himną ir kelias partizanų dainas.

Vizitą vainikavo meninė dalis, kuri vyko Punsko lietuvių kultūros namuose. Koncertavo „Tėviškės aidai“ (vad. Gediminas Kraužlys) ir folkloro ansamblis „Vilnelė“ (vad. Laima Purlienė). Punsko jaunių teatras „Kregždė“ (vad. Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė) parodė

istorinį montažą „Daumantas“. Meninei programai baigiantis, buvo pristatyta Punsko „Aušros“ leidykloje išleista nauja knyga apie partizanus „Dainavos apygardos vadas Vincas Daunoras-Kelmas, Ungurys ir jo artimieji“.

Tai ne pirmas kartas, kai Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyriaus nariai lankėsi Seinų–Punsko krašte. Ši sąjunga palaiko pastovų ryšį su Lenkijoje gyvenančiais lietuviais ir populiarina šio krašto istoriją Lietuvoje. **LR URM**

Seinų–Punsko krašte lankėsi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyriaus atstovai. Jie aplankė Lietuvos savanorių kapus bei pagerbė Seinų vyskupo ir lietuvių poeto Antano Baranausko atminimą. **LR URM**

VYTAUTO MAČERNIO POEZIJOS SKAITYMAI JURGIO BALTRUŠAIČIO NAMUOSE MASKVOJE

Jurgio Baltrušaičio namuose Maskvoje surengti poeto Vytauto Mačernio poezijos skaitymai. **LR URM**

Rugsėjo 16 d. Jurgio Baltrušaičio namuose Maskvoje surengti poeto, jauniausio lietuvių literatūros klasiko Vytauto Mačernio poezijos skaitymai, skirti jo 100-osioms gimimo metinėms paminėti.

Pradėdamas vakarą ambasadorius Eitvydas Bajarūnas pasidžiaugė, kad toks didelis būrys Maskvos lietuvių parodė susidomėjimą naujosios lietuvių poezijos pradininku laikomo bei paslaptinai ir tragiškai žuvusio poeto kūryba.

Vakaro dalyviai ne tik skaitė pamėgtus V. Mačernio eilėraščius, poeto amžininkų prisiminimus, bet ir dalijosi mintimis ir įžvalgomis apie poeto ir mastytojo trumpą, bet labai prasmingą gyvenimo ir kūrybos kelią.

Skaitymus papildė ambasados knygų fondo ekspozicija kartu su dokumentinio kino klasiko Henriko Šablevičiaus filmas „Aš pamačiau karalių tavyje“ ir garsaus Lietuvos fotomenininko Lietuvos foto-

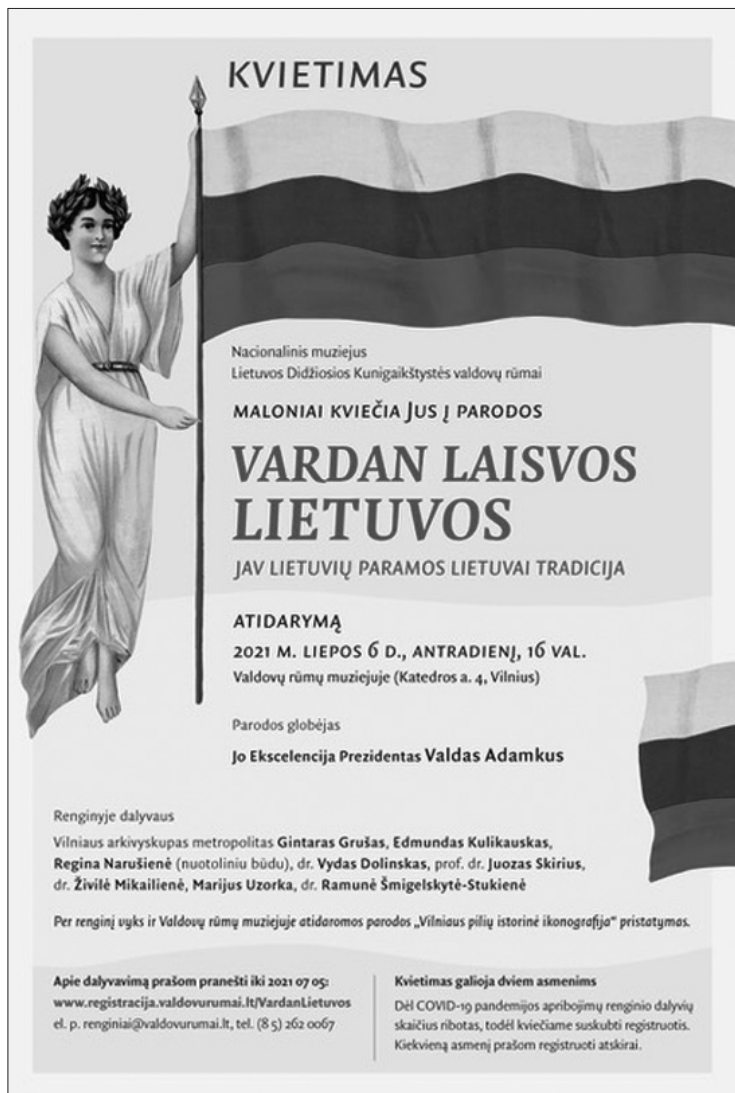
menininko Sauliaus Paukščio fotografinių paveikslų, sukurtų naudojant senovinę XIX a. Van Dyke Brown fotografijos techniką, paroda.

Vakare dalyvavo Lietuvių kalbos draugijos Maskvoje ir Maskvos lietuvių bendruomenės nariai, Maskvos valstybinio universiteto ir Maskvos tarptautinių santykių instituto studentai, besimokantys lietuvių kalbą, ambasados darbuotojai.

Lietuvių kalbos draugijos Maskvoje ir Maskvos lietuvių bendruomenės nariai, primindami poeto gyvento meto poezijos mėgėjų paprotį eilėraščius perrašyti ranka ir jais dalintis, taip pat organizavo kūrybinę akciją „Vytauto Mačernio eilėraščių nuorašai“.

Lietuvos Respublikos Seimas, pažymėdamas poeto gimimo šimtmetį ir pabrėždamas jo filosofinės bei intelektualios poezijos svarbą lietuvių kultūrai, 2021-uosius paskelbė Vytauto Mačernio metais. **LR URM**

VARDAN LAISVOS LIETUVOS. JAV LIETUVIŲ PARAMOS LIETUVAI TRADICIJA

Kvietimas į parodą „Vardan laisvos Lietuvos. JAV lietuvių paramos Lietuvai tradicija”.

Šių metų liepos 6– rugsėjo 26 d. Vilniuje, Lietuvos valdovų rūmuose buvo suruošta ir veikė paroda „Vardan laisvos Lietuvos. JAV lietuvių paramos Lietuvai tradicija”, pristatanti Lietuvos visuomenei lietuvių išeivijos Jungtinėse Amerikos Valstijose istoriją bei nuveiktus darbus Lietuvos valstybingumui atkurti, jį išlaikyti, o taip pat atskleisti JAV lietuvių paramos Lietuvai tradiciją bei jos palaikymą ir tęstinumą daugelio lietuvių kartų gyvenime ir veikloje. Šios parodos idėja gimė kurį laiką JAV veikusio Valdovų Rūmų paramos komiteto iniciatyva ir jo veiklos planuose bei koncepcijoje, siekiant atstatomuose rūmuose įruošti Valstybingumo menę, kurioje būtų atspindėta ir JAV lietuvių veikla Lietuvos valstybingumui atstatyti. Tačiau tokia koncepcija labai netiko ir nepatiko atkuriamų rūmų administracijai ir ji boikotavo tą idėją. Galiausiai 2018 m., Lietuvai pažymint 100 m. Lietuvos nepriklausomybės jubiliejų, buvo dedama daug pastangų tą parodą suruošti ir pristatyti ją Lietuvos visuomenei. Ir vėl ji buvo vilkinama ir atidedama. Tais metais VR atstatymo paramos komitetui JAV pavyko išleisti JAV lietuvių veiklą iliustruojančią knygą „Vardan tos Lietuvos. Pagaliau idėją įgyvendinti pavyko tik šiais metais, JAV Lietuvių Bendruomenei pažymint savo veiklos 70-tį, tačiau autentiškam idėjos au-

toriui - Valdovų rūmų paramos komitetui JAV užbaigus savo veiklą ir egzistavimą.

JAV išeivių parama Lietuvai sunkiais istoriniais laikotarpiais tapo itin svarbiu moraliniu ramsčiu atsikuriančiai valstybei žengti pirmuosius žingsnius, statant ir reguliuojant valstybės gyvenimą, atkuriant suniokotą šalies ūkį ir ekonomiką, dedamas pastangas siekti Lietuvos tarptautinio pripažinimo. JAV lietuvių paramos Lietuvai istoriją bei tradiciją pristatanti paroda, remiantis chronologiniu principu buvo suskirstyta į penkias temines dalis.

Pirmojoje dalyje pristatomas JAV išeivijos laikotarpis nuo XIX a. pabaigos iki 1918 metų. Šioje dalyje parodos lankytojai supažindinami su pirmųjų lietuvių JAV – „grynorių” istorija ir jų veikla: pirmieji JAV išleisti lietuviški leidiniai, pirmosios lietuviškumui išlaikyti skirtos organizacijos, JAV lietuvių organizacinė veikla siekiant Lietuvos nepriklaus-

somybės. Antrojoje - dalyje „JAV lietuviai pirmosios Lietuvos Respublikos laikotarpiu 1918–1940 m.” Pristatoma JAV lietuvių parama Lietuvai einant valstybingumo pripažinimo bei įtvirtinimo keliu – milijono parašų dėl Lietuvos pripažinimo rinkimas ir įteikimas JAV prezidentui, Laisvės varpo istorija, kurios tąsa tapęs Tūkstantmečio varpas, 2012 m. padovanotas Valdovų rūmų muziejui ir eksponuojamas parodoje, taip pat parodomos JAV lietuvių iniciatyvos garsinti Lietuvos vardą pasaulyje. Trečioji dalis „JAV lietuviai ir okupuota Lietuva 1940–1990 m.” - skirta atskleisti JAV lietuvių pagalbą itin sunkiu Lietuvos nepriklausomybės. Čia eksponuoti dokumentai bei nuotraukos, parodantys JAV lietuvių politinių organizacijų susitelkimą siekiant atkurti Lietuvos valstybingumą, taip pat suteikiant ekonominę ir kultūrinę paramą Tėvynei. Joje pristatomas radijo „Amerikos balsas” fenomenas ir jo vaidmuo palaikant lietuvišką išeivijos dvasią, o kartu – laisvės viltį okupuotoje Lietuvoje.

Ketvirtojoje parodos dalyje „JAV lietuviai ir nepriklausoma Lietuva 1990–2021 m.” atskleidžiama JAV lietuvių parama siekiant atkurti Lietuvos nepriklausomybę ir įtvirtinti valstybingumą, taip pat siekiant narystės NATO ir Europos Sąjungoje.

Penktoji parodos dalis skirta parodyti JAV lietuvių paramą ir prisidėjimą atkuriant pačius Lietuvos Valdovų rūmus. Čia pristatomas Valdovų rūmų paramos fondo, Valdovų rūmų paramos komiteto JAV bei lietuvių

išeivijos JAV narių asmeninis indėlis atkuriant Valdovų rūmus ir nuolat tikslingai pildant muziejaus rinkinius ir ekspozicijas meno kūriniais; dalis jų eksponuojama parodoje. Šios parodos globėjas Jo Ekscelencija Prezidentas Valdas Adamkus. Parodos rengėjai bei konsultantai: prof. dr. Juozas Skirius, dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė.

Parodą pajvairino platus ir turiningas papildomų renginių ciklas. Rugsėjo 7 d. Lietuvos visuomenė buvo pakviesta į Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus ir lietuvių išeivijos instituto bendradarbio prof. dr. Juozas Skiriaus paskaitą. Rugsėjo 16 d. įvyko įdomi diskusija „Su Lietuva širdyje. Paramos Tėvynei tradicija”. Joje dalyvavo į Lietuvą sugrįžę iškilūs JAV lietuvių bendruomenės nariai: Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, dr. Ramūnas Kondratas, inžinierius Edmundas Kulikauskas. Išvalgomis apie užsienyje gyvenančių lietuvių paramos Lietuvai tradiciją pasidalino istorikai dr. Alfonsas Eidintas ir prof. dr. Juozas Skirius. Renginį vedė dr. Živilė Mikailienė.

Renginių ciklas, skirtas JAV lietuvių indėliui pristatyti, užbaigtas rugsėjo 21 d. JAV lietuvių kompozitorių kūrinį koncertu „Tėvynės ilgesys”.

Norėtusi tikėti, kad paroda, o ir kartu organizuotas renginių ciklas žymiai pagilino ir praplėtė Lietuvos visuomenės žinias ir supratimą apie JAV lietuvių pasišventimą Tėvynei ir jų reikšmingą paramą kovojant už valstybingumo įtvirtinimą Lietuvoje.

Violeta Rutkauskienė

MUZIEJUS „PROJEKTAS – HOMO SOVIETICUS”

Š.m. rugsėjo 21 d. Tuskulėnų dvaro rūmuose buvo atidarytas naujas LGGRTC muziejus „Projektas – Homo sovieticus”. Ekspozicijos tikslas – atskleisti sovietinio totalitarinio režimo pastangas ir priemones kurti naują socialinę, kultūrinę ir politinę aplinką ir jos produktą – sovietinį pilietį.

Atidaryme kalbėjo LGGRTC gen. direktorius dr. Arūnas Bubnys, Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė Paulė Kuzmickienė, Atkuriamojo Seimo pirmininkas, Kovo 11-osios akto signataras Vytautas Landsbergis, politinis kalnys, kardinolas Sigitas Tamkevičius, Radvilų rūmų dailės muziejaus vedėjas, vienas iš ekspozicijos „Homo sovieticus” kūrėjų Remigijus Černius ir muziejaus „Projektas – Homo sovieticus” kūrėja ir vedėja Dovilė Lauraitienė.

Kaip sakė LGGRTC gen. direktorius A. Bubnys, „simboliška, kad šis muziejus yra Tuskulėnų parke, toje erdvėje, kur okupantai slapčia užkasinėjo pirmaisiais okupacijos metais KGB kalėjime sušaudytas savo aukas. Taip pat simboliška, kad ekspozicija yra įrengta buvusiam dvare ir taip atspindi to laikmečio esmę – tikruosius namų šeimininkus sovietai išvarydavo iš namų ir juos naikino, trėmė, o jų būstuose ir žemėse prievarta kūrė savo fantasmagorišką pasaulį, kuriame išvartų, sunaikintų šeimininkų vaikai turėtos virsti nemąstančiais robotais, pamiršusiais savo tikrąją istoriją, Tėvynę, papročius. Buvo kuriama sovietinė laboratorija, kur įvairiais prievartiniais būdais – tiek fiziniais, tiek moraliniais – buvo stengiamasi išugdyti naują žmonių rūšį – homo sovieticus: spaliukus, pionierius, komjaunuolius, komunistus ir kitus besąlygiškai paklusnius sovietinius piliečius. Ši istorinį dvilypumą sėkmingai pavyko pavaizduoti ekspozicijos kūrėjams, nes pakėlus galvą už komunistinės laboratorijos lubų matosi buvusio pasaulio – dvaro – fragmentai.”

Muziejaus direktorė Dovilė Lauraitienė, dėkodama visiems, prisidėjusiems prie naujo muziejaus atsiradimo, pabrėžė, kad dabartinė ekspozicija nėra baigtinė, ji bus nuolat atnaujinama žmonių dovanojamais eksponatais ir pakvietė visus, turinčius sovietinių relikvų, prisidėti prie tolesnio muziejaus kūrimo.

(Nukelta į 9 psl.)

Kvietimas į parodos uždarymą.

Visos nuotraukos autorės.

REŽ. L. BAREIŠOS FILMUI „PILIGRIMAI” - PAGRINDINIS VENECIJOS KINO FESTIVALIO HORIZONTŲ PROGRAMOS APDOVANOJIMAS

78-ajame Venecijos kino festivalyje lietuvių režisieriaus Lauryno Bareišos debiutinis pilnametražis filmas „Piligrimai” išrinktas geriausiu konkursinės programos „Horizontai” filmu.

„Horizontai” yra antroji pagal svarbą prestižinio Venecijos kino festivalio programa, skirta jauniems kino kūrėjams ir talentams, kurių juostos pasižymi drąsa, originalumu ir naujomis estetinėmis kino raiškos formomis.

Filmo prodiuserė Klementina Remeikaitė LRT.lt teigė negalinti patikėti tokiu dideliu pasiekimu.

„Esame šoke ir čia tiesiog yra neįtikėtina. Tikrai nesitikėjome ir negalime patikėti. Čia yra mano ir Lauryno pirmas pilnametražis filmas. Tiesiog, nežinau, vieną kartą per amžius taip nutinka, kad lietuviškas filmas būna taip įvertintas. Esame labai labai laimingi”, – sakė K. Remeikaitė.

„Tai filmas, tobulai tinkantis tokiam konkursui, kaip „Orizzonti” (liet. „Horizontai”) – ši programa siekia parodyti netradicinius ir drąsius tiek pasakojimu, tiek stiliumi darbus”, – kalbėjo 78-ojo Venecijos kino festivalio atstovas, vienas „Orizzonti” programos sudarytojų Paolo Bertolin.

Į filmo „Piligrimai” premjerą Venecijos kino festivalyje atvyko filmo kūrybinė grupė

– pats režisierius L. Bareiša, operatorius Narvydas Naujalis, pagrindinių vaidmenų atlikėjai – aktoriai Gabija Bargailaitė ir Giedrius Kiela, – prodiuserė K. Remeikaitė.

Filmas „Piligrimai” vyksta Karmėlavoje ir pasakoja apie du žmones, atvažiuojančius į miestelį, kur buvo nužudytas jiems artimas žmogus. Filme persipina atminties, netekties ir keršto temos, o siužetas turi sąsają su ankstesniais trumpametražiais režisieriaus filmais. L. Bareiša sako, kad pagrindinė filmo tema – kaip žmogui pavyksta susitvarkyti su patirtomis traumomis.

L. Bareiša pirmą kartą Venecijos kino festivalyje dalyvavo 2017 metais su trumpametražiu filmu „Pirtis”, šį kartą čia rodo debiutinį ilgametražį filmą, kuris dalyvauja „Horizontų” konkursinėje programoje. Šioje festivalio programoje kasmet dalyvauja kelios dešimtys filmų, joje ypatingas dėmesys skiriamas jauniems kino kūrėjams, kurių filmai išsiskiria drąsa, originalumu ir naujų kino formų paieška.

„Pats pirminis impulsas, manau, yra iš to, kaip tvarkytis su tokiais įvykiais: perskaičiai laikraštyje, kad užmušė kažką tavo mieste. Vis tiek yra kažkokia forma kolektyvinės traumos. Tai yra tas asmenišką dalyką, nuo ko viskas prasidėjo”, – Festivalyje LRT TELEVIZIJAI anksčiau sakė L. Bareiša.

Pagrindinius vaidmenis filme sukūrė aktoriai G. Bargailaitė ir G. Kiela. Gabijai, šiuo metu studijuojančiai aktorinei meistriškumą, tai pirmas vaidmuo kine. Aktoriai pasakoja, kad labai svarbu kuriant filmą buvo tai, kad režisierius jį filmavo chronologiškai, tai padėjo kurti vaidmenis.

„Kažkaip atrodo, kad gali išvaidinti, visiškai nesuprantant, kad tai yra filmavimai. Tu būni ten, būni toje realioje vietoje ir tada tai tiesiog baigiasi. Ta chronologija buvo didelis plusas. Ir kadangi mes ten, Karmėlavoje, gyvenome, tai, atrodo, ir tas miestas įsėdo į mus”, – anksčiau pasakojo aktorė.

Aktorius G. Kiela sakė, kad Venecijoje jam įvyko tikra filmo premjera, nes jis dar filmo nematė.

„Tematika ir pats filmas, pats scenarijus – liūdnas, sunkus. Bet mes filmavome labai lengvai ir tai padėjo, nes nelengvas filmas”, – tikino aktorius.

Venecijos kino festivalyje penktadienį buvo dar vieno lie-

Lauryno Bareišos filmas „Piligrimai” išrinktas geriausiu konkursinės programos „Horizontai” filmu.

LR URM

tuviško filmo premjera – taip pat konkursinėje „Horizontų” trumpametražių filmų programoje buvo parodytas režisieriaus Sauliaus Baradinsko filmas „Techno, mama”.

Tarptautinis Venecijos kino festivalis yra seniausias pasaulyje kino festivalis, įkurtas 1932 m. ir kasmet vykstantis rugpjūčio pabaigoje arba rugsėjo pradžioje Venecijos miesto Lido saloje, Italijoje. Festivalis yra didesnio kultūrinio renginio – Venecijos bienalės – dalis ir vienas svarbiausių A klasės

kino festivalių pasaulyje, lyguojantis su Berlyno ir Kanų kino festivaliais.

Gabrielė Sagaitytė, LRT.lt

Venecijos kino festivalis – vienas svarbiausių A klasės kino festivalių pasaulyje. Filmo pripažinimas tokio tipo renginyje garantuoja, kad filmą pamatys didelė tarptautinė auditorija, agentai ir platintojai.

Šis laimėjimas – didelis žingsnis ne tik kino lauko atstovams, bet ir visai šaliai.

Sveikiname ir didžiuliam!

LTC – SUSITIKIMAS SU MENOTYRININKĖMIS IŠ LIETUVOS

Rugsėjo 17 d. naujai įrengtose Lituanistikos tyrimo centro (LTC) patalpose menotyrininkės iš Lietuvos, tomis dienomis viešninčios Čikagoje, čia susirinkusiems klausytojams pristatė Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčios Vašingtone bei Lietuvių koplyčios Šv. Petro bazilikoje Vatikane istorijas.

Renginiui prasidėjus Lituanistikos tyrimo centro tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas pristatė viešnius. Dr. Laura Petrauskaitė – dailės istorikė Menotyros doktorantūros programos vadovė Vilniaus dailės akademijoje. Jos disertacijos tema – „Matas Menčinskas ir jo amžininkai: menininkų migracijos reikšmė XX a. pirmos pusės Lietuvos dailės modernizacijai”. Dr. Giedrė Jankevičiūtė – dailėtyrininkė, humanitarinių mokslų daktarė, baigusi Lietuvos dailės institutą. Nuo 1994 m. – humanitarinių mokslų daktarė. Parodų kuratorė, Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyriausioji mokslo darbuotoja, Vilniaus

dailės akademijos profesorė. Menotyrininkės renginio metu pristatė savo projektą, nusakė jo tikslus ir papasakojo, kaip gimė projekto

idėja bei su kokiais iššūkiais teko susidurti. Renginiui baigiantis LTC tarybos pirmininkas prelegentėms įteikė atminimo dovanas ir visus

pakvietė tęsti diskusiją prie vaišių stalo.

„Dirvos” korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

Iš kairės: dr. Laura Petrauskaitė – dailės istorikė Menotyros doktorantūros programos vadovė Vilniaus dailės akademijoje ir dr. Giedrė Jankevičiūtė – dailėtyrininkė, humanitarinių mokslų daktarė, baigusi Lietuvos dailės institutą. Nuo 1994 m. – humanitarinių mokslų daktarė. Parodų kuratorė, Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyriausioji mokslo darbuotoja, Vilniaus dailės akademijos profesorė.

Živilės Gurauskienės nuotr.

(Atkelta iš 8 psl.)

MUZIEJUS „PROJEKTAS – HOMO SOVIETICUS”

Šiuo metu muziejuje demonstruojami 200 eksponatų, ekskursijas lydi gidas (vienos ekskursijos trukmė apie 1,5 val.), pavieniams lankytojams yra parengtas išmanusis gidas, kuriuo naudojantis galima išklausti eksponatų aprašus, taip pat išgirsti su jais susijusių sovietmečio anekdotų ar teatralizuotų pasakojimų.

Kiekvienoje iš penkų salių yra interaktyvi erdvė (terminalas), kur lankytojai gali peržiūrėti sovietinės propagandos ir melo demaskavimo vaizdo siužetus, nuotraukų galeriją, viktoriną ir sovietiniu laikmečiu naudoto žodyno paaiškinimą.

Žaidimus mėgstantiems lankytojams prie atskiro kompiuterio galima išmėginti savo atvaizdą perkelti į sovietinius plakatus ar kronikas arba atsidurti baudžiamuose režimo gniaužtuose, pasidaryti šias nuotraukas ir atsisiųsti jas prisiminimui apie apsilankymą muziejuje. **LGRTC inf.**

PARYŽIUJE PAMINĖTOS MARIJOS GIMBUTIENĖS 100-OSIOS GIMIMO METINĖS

Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) būstinėje atidaryta pasaulinio garso lietuvių archeologės Marijos Gimbutienės šimtosios gimimo metinėms paminėti skirta paroda.

LR URM

Rugsėjo 16 dieną Paryžiuje įsikūrusioje Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) būstinėje atidaryta pasaulinio garso lietuvių archeologės Marijos Gimbutienės šimtosios gimimo metinėms paminėti skirta paroda.

UNESCO generalinės direktorės Audrey Azoulay ir Lietuvos nuolatinės atstovės prie UNESCO ambasadorės Jolantos Balčiūnienės kvietimu į parodos „Europietiškosios kultūros ištakų paieška“

atidarymą susirinkę svečiai supažindinti su iškilios mokslininkės gyvenimu Lietuvoje, jos pasitraukimu iš tėvynės Antrojo pasaulinio karo metais, nelengvu keliu įsitvirtinant emigracijoje ir kopiant akademinės karjeros laiptais JAV, ankstyvaisiais darbais bei moksliniame pasaulyje ją išgarsinusiomis idiliškos Senosios Europos ir ją pakeitusios Kurganų kultūros invazijos hipotezėmis.

„Tarpukario vaikas, savo akademinį ir profesinį kelią

pradėjęs artėjančio karo nuojautomis ir pokario suirutės persmelktoje aplinkoje, išgyvenęs okupaciją ir priverstinės emigracijos baisybes – visame pasaulyje žinoma mokslininkė Marija Gimbutienė ir šiandien yra puikus pavyzdys jauniui, ypač mergaitėms, vis dar susiduriančioms su dideliais sunkumais siekiant išsilavinimo visame pasaulyje“, – sakė ambasadorė J. Balčiūnienė.

Parodos atidaryme sveikinimo žodį tarė ir prisiminimais pasidalijo M. Gimbutienę pažinojęs ir kartu su ja archeologinius kasinėjimus vykdęs Paryžiaus Sorbonos universiteto vėlesnės Europos priešistorės profesorius emeritas Jean-Paul Demoule, į renginio svečius kreipėsi UNESCO generalinės direktorės pavaduotojas kultūros klausimais Ernesto Renato Ottone Ramirez.

Mokslininkės šimtmečiui paminėti skirtą parodą inicijavo ir finansavo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, parodos tekstus kūrė Dariusz Sužiedėlis, parodos dizainerė – Laura Gri-

galiūnaitė, architektė – Ieva Cicėnaitė.

„Tai, kad archeologės Marijos Gimbutienės šimtmetis minimas Lietuvoje, o kartu ši sukaktis įtraukta ir į UNESCO šiemet minimų sukakčių sąrašą rodo, kad šios mokslininkės darbai tebėra aktualūs, o jos indėlis mokslo pasaulyje – globaliai reikšmingas ir pripažįstamas. Tą patvirtina ir ši paroda, parengta muziejaus, ir dabar atidaryta Paryžiuje, UNESCO būstinėje, ir kita – „Deivės ir

kariai“, į kurią netrukus pakviesime Vilniuje, Istorijų namuose“, – sakė parodą parengusio Lietuvos nacionalinio muziejaus vadovė Rūta Kačkutė.

UNESCO Generalinė konferencija Marijos Gimbutienės šimtmetį yra įtraukusi į sukakčių, su kuriomis UNESCO siejama 2020–2021 metais, sąrašą. 2021 metus Marijos Gimbutienės metais paskelbė Lietuvos Respublikos Seimas.

Paroda UNESCO būstinėje veiks iki rugsėjo 23 d. **LR URM**

UNESCO Generalinė konferencija Marijos Gimbutienės šimtmetį yra įtraukusi į sukakčių, su kuriomis UNESCO siejama 2020–2021 metais, sąrašą.

LR URM

VICEMINISTRAS M. ADOMĖNAS ATIDARĖ TARPTAUTINĘ KONFERENCIJĄ „DVEJI METAI PO DRĖLINGO BYLOS: POKYČIAI IR ATEITIES PERSPEKTYVOS“

Rugsėjo 10 dieną užsienio reikalų viceministras Mantas Adomėnas atidarė tarptautinę konferenciją „Dveji metai po Drėlingo bylos: pokyčiai ir ateities perspektyvos“, kurioje buvo aptariama Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) bylos Drėlingas prieš Lietuvą reikšmė tarptautinės teisės ir istorijos požiūriu.

„Drėlingo byloje Europos žmogaus teisių teismas pirmą kartą sutiko su Lietuvos nacionalinių teismų vertinimu, kad partizanai - reikšminga lietuvių tautos dalis, todėl jų sistemingas žudymas turėtų būti laikomas lietuvių tautos genocidu. Tai buvo didelė pergalė prieš dvejus metus, ji taip pat labai aktuali ir šiandien, sunkiu hibridinių karų ir dezinformacijos metu, kai matome pasaulyje šurkščius žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimus, grėsmes demokratijai ir net bandymus perrašyti istoriją“, – sakė M. Adomėnas.

Viceministras pabrėžė, kad žiauriausiu sovietų okupacijos laikotarpiu žuvo daugiau nei 20 tūkst. Lietuvos

laisvės kovotojų ir jų rėmėjų, 120 tūkst. lietuvių buvo ištremti. „Tokia netektis mažai šaliai yra daugiau nei skausminga. Labai svarbu užtikrinti, kad po Antrojo pasaulinio karo Lietuvoje ir kitose Europos šalyse įvykdytų sovietinių nusikaltimų ir represijų atmintis būtų išsaugota ir perduodama iš kartos į kartą, kad šie nusikaltimai nebepasikartotų. Gaila, kad sovietiniams nusikaltimams nebuvo taikomas Niurnbergo procesas“, – sakė M. Adomėnas.

M. Adomėnas priminė, kad Lietuva nuolat atkreipia tarptautinės bendruomenės dėmesį į pastarojo meto Rusijos veiksmus, kurie kelia didžiausią susirūpinimą dėl tarptautinės teisės pažeidimų, pavyzdžiui, dėl Lietuvos teisėjų, prokurorų ir tyrėjų sausio 13 -osios byloje persekiojimo. Šiuos Rusijos veiksmus prieš Lietuvos pareigūnus Lietuva laiko politiškai motyvuotu atviru spaudimu Lietuvai, jos teismų sistemai ir teisėsaugos pareigūnams.

LR URM

STEPONO BATORO VARDŲ MOKSLINĖ KONFERENCIJA IR FESTIVALIS

Rugsėjo 18 dieną Lietuvos ambasadorė Rumunijoje Violeta Motulaitė dalyvavo Stepono Batoro festivalyje Simleu Silvainie, jo gimtajame mieste, Rumunijoje.

„Būtent Stepono Batoro – Transilvanijos princo, Lenkijos karaliaus, Lietuvos

didžiojo kunigaikščio – dėka ypač sustiprėjo Lietuvos ir Rumunijos kultūriniai ir moksliniai ryšiai, vienu metu įsteigus universitetą Vilniuje ir jėzuitų mokyklą netoli Klūž miesto“, - sveikinimo kalboje sakė ambasadorė V. Motulaitė. Pasak ambasadorės, šiuo metu

dvišaliai santykiai tarp Lietuvos ir Rumunijos yra kaip niekada puikūs ir tuo būtina pasinaudoti, siekiant įveikti praeitame šimtetyje suformuotus stereotipus.

Festivalio metu ambasadorė V. Motulaitė susitiko su Simleu Silvainie miesto meru M. C. Lazar, dalyvavo mokslinėje konferencijoje, stebėjo kultūrinę programą. **LR URM**

PARYŽIUJE PAMINĖTOS ANTANO MONČIO 100-OSIOS GIMIMO METINĖS

Antano Mončio 100-ųjų gimimo metinių paminėjimas Lietuvos ambasadoje, Paryžiuje. **LR URM**

Rugsėjo 18 dieną Lietuvos ambasadoje Paryžiuje surengtas žymaus lietuvių skulptoriaus, ilgą laiką gyvenusio ir kūręsio Prancūzijoje, Antano Mončio 100-ųjų gimimo metinių paminėjimas.

„Antano Mončio išskirtinė ir įvairialypė kūryba – kultūrinis tiltas tarp Lietuvos ir Prancūzijos. Šiandienos

renginys – puiki galimybė dar sykį tuo įsitikinti“, – sakė Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Nerijus Aleksiejūnas.

Renginio metu vykusioje pokalbyje skulptoriaus sūnus, aktorius Jean-Christophe Mončys pasidalino prisiminimais apie savo tėvą ir pristatė specialiai šia proga

ambasadoje eksponuojamas A. Mončio akvareles bei nuotraukas iš Mončių šeimos gyvenimo.

Vakaro dalyviai Ambasadoje taip pat buvo pakviesti į spektaklį „Apie vėles žemės klajojančias“, kurį atliko Vitalija Mockevičiūtė ir Neringa Varnelytė bei kapelos „Ratilai“. **LR URM**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

SUVALKŲ KAPINĖSE IEŠKOMA LIETUVOS PARTIZANŲ PALAIKŲ

Lenkijos Tautos atminties institutas (IPN) Suvalkų evangelikų kapinėse vykdo archeologinius tyrimus, kurių metu tikimasi surasti 1948 m. gruodžio 15 d. Šlynakiemie kaime (Punsko savivaldybė) žuvusių Lietuvos partizanų Jurgio Krikščiūno (Rimvydo) ir Vytautos Prapulio (Žaibo) palaikus.

Tai jau antras šių svarbių darbų etapas. Š. m. balandžio mėn. vykdomų tyrimų metu buvo surasti dviejų žmonių palaikai, tačiau dar tęsiasi jų identifikavimas. Dabar vykdomų kasinėjimų metu taip pat aptikti palaikai, kurių palaidojimo vieta ir būdas rodo, kad tai gali būti pokario lenkų arba lietuvių rezistencinių kovų dalyviai.

Lenkijos Tautos atminties institutas yra sukaupęs nemažai informacijos apie bunkerio šturmą Šlynakiemyje, J. Krikščiūno ir V. Prabulio žūties aplinkybes, jų palaikų pervežimą į Suvalkus. Pasak specialistų, tyrimai atliekami vietoje, kur netoliese, pokario

Lenkijos Tautos atminties institutas Suvalkų evangelikų kapinėse vykdo archeologinius tyrimus. **LR URM**

metais buvo Lenkijos saugumo tarnybos Suvalkuose būstinė, todėl tikėtina, kad toje kapinių dalyje ir buvo užkasti rezistencijos dalyviai.

Lenkijos Tautos atminties institutas palaiko glaudžius ryšius su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyri-

mo centru Vilniuje. Tai padeda greičiau ir kokybiškiau atlikti palaikų identifikavimo darbus.

Lietuvos Respublikos konsulato vadovas ambasadorius Remigijus Motuzas, apsilankęs Suvalkuose atliekamų archeologinių tyrimų vietoje, padėkojo Lenkijos specia-

listams už vykdomus darbus ir pažymėjo, kad galutinių rezultatų nekantriai laukia ne tik Lietuvos visuomenė, bet ir šiame krašte gyvenantys lietuviai. Pasak jo, Lietuvos didvyriai nusipelnė garbingo palaikų palaidojimo.

Dešimtojo dešimtmečio

„DIRVAI” AUKOJO:

S. Matas,	
Independence, OH.....	300
J. Sabataitis,	
Rocky River, OH.....	100
A. Sirvaitis,	
Concord Twp., OH.....	100
G. Indreika,	
Chicago, IL.....	50
S. Dziugas,	
Lisle, IL.....	22
G. Namikas,	
Windsor, CAN.....	7

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

pradžioje Suvalkų lietuviai J. Krikščiūnui ir V. Prabuliui miesto kapinėse pastatė simbolinę kapą su antkapio, tikėdamiesi, kad kažkur netoli iš tikrųjų gali būti palaidoti Lietuvos laisvės kovų dalyviai.

LR URM

ATSISKAITYMO DIENA

Šio straipsnio pavadinimas nėra juokas, bet liūdna tikrovė, liečianti „Dirvos”, lietuvių tautinės minties laikraščio, ateitį.

Begalinė padėka priklauso prenumeratoriams, skaitytojams ir rėmėjams, kurių ilgametė dosni finansinė parama aukomis ir palikimais išlaikė „Dirvą” gyvą iki šių dienų. Tačiau negaillestinga mirtis jų gretas labai išretino ir ta nepaprastai svarbi parama ženkliai sumažėjo.

Nemažas skaičius „Dirvos” prenumeratorių ir skaitytojų remia, pagal savo išgales, ir kitas organizacijas. Tai pagirtina, bet...

Praeityje šio straipsnio autorius daug kartų sielojosi dėl keistų kliūčių finansinei paramai gauti iš JAV veikiančių lietuvių fondų. Mes,

„Vilties d-ja,” „Dirva”, bandėme kreiptis į keturis skirtingus JAV lietuvių fondus, bet jokios paramos nesulaukėme. Dėl fondų nesilaikymo savo taisyklių [by-laws] ši gyvybiška parama lietuviškai tautinei minčiai ir kultūrai nepaaiškinamai „nukrypo” kažkur kitur. Šiuo metu dėl lėšų stokos „Dirva” eina nežinion labai miglotu ir netikru finansiniu keliu. Šioms migloms išsisklaidyti mes prašome dar karta jūsų dosnios paramos ir primename, kad „Vilties” draugija, „Dirvos” leidėja, pagal I.R.S. nuostatus yra atleista nuo mokesčių. Tą privilegiją liūdijs numeris 34 0745990. Norime tikėti, kad lietuviškas žodis ir tautinė mintis jums yra dar svarbūs.

Algirdas V. Matulionis

LIETUVOS IR LATVIJOS PARLAMENTŲ NARIAI KULDYGOJE KARTU MINĖJO BALTŲ VIENYBĖS DIENĄ

Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen, Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Latvijos Respublika grupės pirmininko pavaduotojas Algimantas Dumbrava ir tarpparlamentinių ryšių grupės nariai Andrius Bagdonas, Liudas Jonaitis, Edmundas Pupinis ir Kazys Starkevičius rugsėjo 25 d. dalyvavo Baltų vienybės dienos minėjimo renginiuose Kuldygoje (Latvijos Respublika).

„Jau devintą kartą Lietuvos ir Latvijos parlamentari

minės Baltų vienybės dieną, kuri liudija, kad galime ir bendromis jėgomis imtis darbų, ir giminiškai švęsti. Šįkart Kuldygoje prisiminsime Saulės mūšį, kai prieš 785 metus susivieniję žemaičiai ir žiemgaliai įveikė Kalavijuočių ordiną. Labai simboliška, nes ypač dabar svarbi mūsų vienybė, kad kartu įveiktume šiandienos grėsmes ir iššūkius. Kartu esame stipresni! Kartu mes – baltų tautos!” – sako Lietuvos parlamento vadovė.

LR

JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE KETURIOLIKTĄJĮ KARTĄ ĮVYKO GOLFO IR TENISO TURNYRAS „AMBASADORIAUS TAURĖ 2021”

„Ambadoriaus taurė 2021” turnyre dalyvavo golfą žaidžiantys JK lietuviai bei jų draugai, kolegos ir verslo partneriai. **LR URM**

Rugsėjo 16 d., vyko jau 14-tą kartą Lietuvos ambasados Jungtinėje Karalystėje ir Lietuvos komercijos rūmų Jungtinėje Karalystėje (LCCUK) organizuojamas golfo ir teniso turnyras „Ambadoriaus taurė 2021”.

Šiais metais jau tradicija tapusiame turnyre dalyvavo golfą žaidžiantys JK lietuviai bei jų draugai, kolegos ir verslo partneriai. Jau antrus metus prie golfo entuziastų prisijungė ir teniso mėgėjai, kurie su profesionalaus trenerio pagalba mokėsi teniso paslapčių, o įgytas žinias pademonstravo draugiškame teniso turnyre. Džiaugiamės, jog šiame turnyre dalyvavo ir Lietuvos ambasados Jungtinėje Karalystėje diplomatai.

Pasibaigus abiem turnyrams, Lietuvos komercijos

rūmų prezidentė Aistė Naujokaitytė pakvietė žaidėjus bei svečius į iškilmingą apdovanojimų ceremoniją, kurioje Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje Renatas Norkus tarė sveikinimo žodį: „Džiugu, jog ši tradicija, vienijanti lietuvių ir britų bendruomenes Jungtinėje Karalystėje, yra puoselėjama ir kiekvienais metais suburia vis daugiau aktyvių ir entuziastingų lietuvių bei Lietuvos draugų.” Ambasadorius R. Norkus taip pat apdovanojo ir įteikė specialius ambasados prizus turnyro nugalėtojams: golfo turnyre geriausiai pasirodė Ignas Misevičius, o teniso kortuose nepralenkiamas buvo Laimis Gruodis.

Po nugalėtojų apdovanojimų ceremonijos, visi

turnyro svečiai ir dalyviai turėjo galimybę pabendrauti, pasidžiaugti laimėjimais ir aptarti išpūdingiausius turnyrų akimirkas.

Šių metų turnyras vyko išpūdingame „Moor Park” golfo klube Hertfordšyre, kuris „Club Mirror” apdovanojimuose buvo vainikuotas „Metų golfo klubu”. Šiame golfo klube taip pat rengiama daugybė prestižinių turnyrų, tokių kaip „The Carris Trophy”, „British Open Regional Qualifying” ir kiti. Moor Park pastatas ir jį supantys sodai įrašyti į Anglijos kultūros paveldo saugomų vietų sąrašą. Golfo aikštynus čia sukūrė legendinis architektas H.S. Colt. Žaidėjai iš viso pasaulio į šį itin populiarią klubą renkasi jau nuo 1923 metų.

LR URM

BREIKO ŠOKĖJA IŠ LIETUVOS PASAULIO TAURĖS ETAPE IŠKOVOJO AUKSO IR SIDABRO MEDALIUS

Geriausia Lietuvos breiko šokėja **Dominika Banevič** – Bgirl Nicka (Vilniaus klubas „Ratuto“) toliau tęsia pergalingas keliones per pasaulines breiko arenas. Prieš mėnesį ji laimėjo pirmąjį pasaulio taurės etapą Slovakijoje, o štai antrasis etapas įvyko Belgijos Antverpeno mieste. Iš šio prestižinio turnyro keturiolikmetė Bgirl Nicka ir vėl parveža du medalius – vieną aukso ir vieną sidabro, rašoma pranešime žiniasklaidai.

Kaip ir dera gatvės šokiams, antrasis pasaulio taurės etapas surengtas gatvėje – Karalienės Astridos aikštėje Antverpene. Čia po atviru dangumi buvo įrengta įspūdinga arena iš viso pa-

saulio susirinkusiems breiko šokėjams bei žiūrovams.

„Į Antverpeną susirinko visi – man buvo garbė šokti kartu su šiais breiko dievais, o taip pat būti stebimai tų žmonių, kurie yra didžiausi mano autoritetai bei įkvėpėjai“, – emocijų neslėpė iš Belgijos jau grįžusi Bgirl Nicka.

Suaugusiųjų merginų grupėje Nicka aplenkė 43 varžoves ir pateko į varžybų finalą. Čia jos laukė aikštelės šeimininkė – Belgijos šokėja MadMax. Po įnirtingos kovos Lietuvos sportininkei teko pripažinti šeimininkės pergalę. Tačiau MadMax laimėjimą apkartino keletas įvykių. Pirmiausiai, tik pasibaigus kovai, oficialia-

me varžybų tinklapyje paskelbti rezultatai nurodė, kad laimėtoja yra D. Banevič, o vėliau breiko mylėtojai internete surengė Nickos ir MadMax finalinių kovų vaizdo įrašų dvikovą, kurią rezultatu 75% prieš 25% laimėjo mūsų šokėja.

„Matyt, rezultatus pradžioje parengė žmogus, kuris tvirtai tikėjo mano pergale, tad net nesuabejojo, kad ši kartą nebūsiu pirma, o antra. Žinoma, publikos, žmonių palaikymas – labai malonus. Ketinu treniruotis ir dirbti dar daugiau“, – šypsojosi Bgirl Nicka.

Lietuvos sportininkė atsigriebė antrąją varžybų dieną. Iš anksto įtraukta į suaugusių vaikų komandą

Dominika Banevič – Bgirl Nicka.

LSŠF nuotr.

„Unbreakable“, sudarytą iš kviestinių kelių valstybių atletų, dienos pabaigoje jau galėjo džiaugtis komandinių suaugusiųjų varžybų auksu.

Kiti pasaulio breiko taurės etapai dar šiais metais numatomi Čekijoje, Jungtinėse Amerikos valstijose ir Prancūzijoje. **LRT**

NEVAKCINUOTIEMS ATLETAMS NELEIS VYKTI Į PEKINO ŽIEMOS ŽAIDYNES

JAV sportininkai, kurie sieks dalyvauti 2022 m. žiemos olimpinėse ar parolimpinėse žaidynėse Kinijoje, privalės būti vakcinuoti, skelbia „Associated Press“, gavusi JAV olimpinio ir parolimpinio komiteto (USOPC) naujus reikalavimus.

Komiteto vadovė Sarah Hirschland pranešė, kad nuo lapkričio 1 dienos USOPC reikalaus tiek sportininkų, tiek trenerių ir aptarnaujančio personalo būti pilnai pasiskiepijus, jeigu bus norima treniruotis USOPC sporto centruose.

Šie reikalavimai, anot AP gauto laiško, galios JAV delegacijoms visose artėjančiose olimpinėse ir parolimpinėse žaidynėse.

Sportininkai turės parodyti, kad yra pasiskiepiję iki šių metų gruodžio pirmosios ir tada galės pretenduoti į olimpinę JAV žiemos rinktinę, kuri tikimasi bus 240 atletų dydžio. Pekino žaidynės prasidės kitų metų vasario ketvirtąją.

Iki šiol tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) rekomendavo, tačiau nereikalavo sportininkų skiepytis. Tokios

politikos laikėsi teik USOPC, tiek visi kiti pasaulio nacionaliniai olimpiniai komitetai. Kiek žinoma, amerikiečiai greičiausiai yra pirmieji, pradėję to iš atletų reikalauti.

Tokio žaidynėse JAV atstovavo 613 sportininkų, o USOPC skaičiavimu 83 proc. jų buvo paskiepyti. IOC teigimu paskiepyti buvo 85 proc. sportininkų, gyvenę olimpiiniame kaimelyje per Tokijo žaidynes.

Du amerikiečiai, golfo žaidėjas Brysonas DeChambeu bei plaukikas Michaelas An-

drew, prieš žaidynes neslėpė, kad nežada skiepytis. B. DeChambeu susirgo koronavirusu prieš pat žaidynes ir Tokijuje nesivaržė, o M. Andrew teigė, kad nesiskiepytų, nes tuo metu buvo persirgęs liga.

Iki šiol nė viena JAV sporto organizacija nereikalavo iš savo žaidėjų būtinai pasiskiepyti, nors taisyklės yra griežtos.

Šiame NBA sezone kai kurie krepšininkai, kurie bus nevakuoti, gali būti neįleisti į tam tikras taisykles, jeigu to reikalaus vietos valstijų įstatymai. NHL organizacija leis komandoms nemokėti algų žaidėjams, kurie užsikrės koronavirusu bei dėl to negalės rungtyniauti, jeigu jie yra nepasiskiepiję. **LRT**

CHAOSAS LIETUVOS JAUNIAMS PASAULIO DVIRAČIŲ PLENTO ČEMPIONATE

Rugsėjo 24 d., penktadienį pasaulio dviračių plento čempionate Belgijoje vyko jaunių vaikų grupinės lenktynės (121,8 km). Jose turėjo dalyvauti du Lietuvos atstovai – Jomantas Venckus ir Edgaras Žekas (abu – Šilalės SM/DSK „Kvėdarna“). Tačiau mūsų šalies atstovai nestartavo, skelbia Lietuvos dviračių federacija savo feisbuko paskyroje.

Lietuvos dviračių sporto federacijos generalinio sekretoriaus Stasio Petrausko komentaras: „Ketvirtadienį buvo pavogtas visas mikroautobusas buvęs treniruotėms ir varžyboms reikalingas inventorių.

Treneriui Kęstučiui Česaičiui, kuris pavadavo čempionato išvakarėse susirgusį Lietuvos jaunių vaikų rinktinės trenerį Viktorą Bigą, dėl šio įvykio didžiąją dalį dienos teko aiškintis su Belgijos policijos pareigūnais. Sukrėstas treneris lenktynių išvakarėse negalėjo dalyvauti techniniame susirinkime.

Policijai pavyko rasti pa-

Dviračių plento varžybos, asociatyvi nuotrauka.

AP

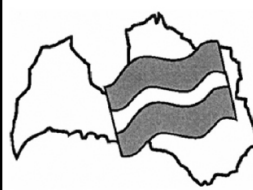
vogtą inventorių, todėl dviratininkai jau rengėsi startuoti. Bet ypač sudėtingoje situacijoje dar įvyko ir žmogiška klaida – buvo supainiotas starto laikas. Dėl to dviratininkai pavėlavo į lenktynes. Nuoširdžiai apgailestaujame ir tikrai padarysime išvadą, kad ateityje panašių klaidų būtų išvengta. Kviečiu nesmerkti trenerio, neįsigilinus į visas aplinkybes.”

Jaunių vaikų grupinėse lenktynėse dalyvavo 171 dviratininkai iš 54 šalių. Nugalėjo norvegas Peras Strandas Hagenes. Sidabrą iškovojo prancūzas Romain Gregoire

(+19 sek.), o bronzą – pernai iš šiemet Ramūno Navardausko taurės daugiadienes jaunių lenktynes laimėjęs estas Madis Mihkels (+24 sek.).

Aštuntą vietą užėmė buvęs Lietuvos atstovas Vladas van Mechelenas, kurio mama lietuvė Erika Ališkevičiūtė ir tėtis belgas Francis van Mechelen vadovauja Lietuvoje registruotam dviračių sporto klubui „Cannibal Team”. Dviratininkas 2019 metų Europos jaunimo olimpiiniame festivalyje Baku (Azerbaidžanas) atstovavo Lietuvai, o šiuo metu jis gina Belgijos garbę. **LRT**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.